

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Pontoppidan, Henrik.

Titel | Title:

Den gamle Adam : Skildring fra Alfarvej.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

København : P. G. Philipsens Forlag, 1894

Fysiske størrelse | Physical extent:

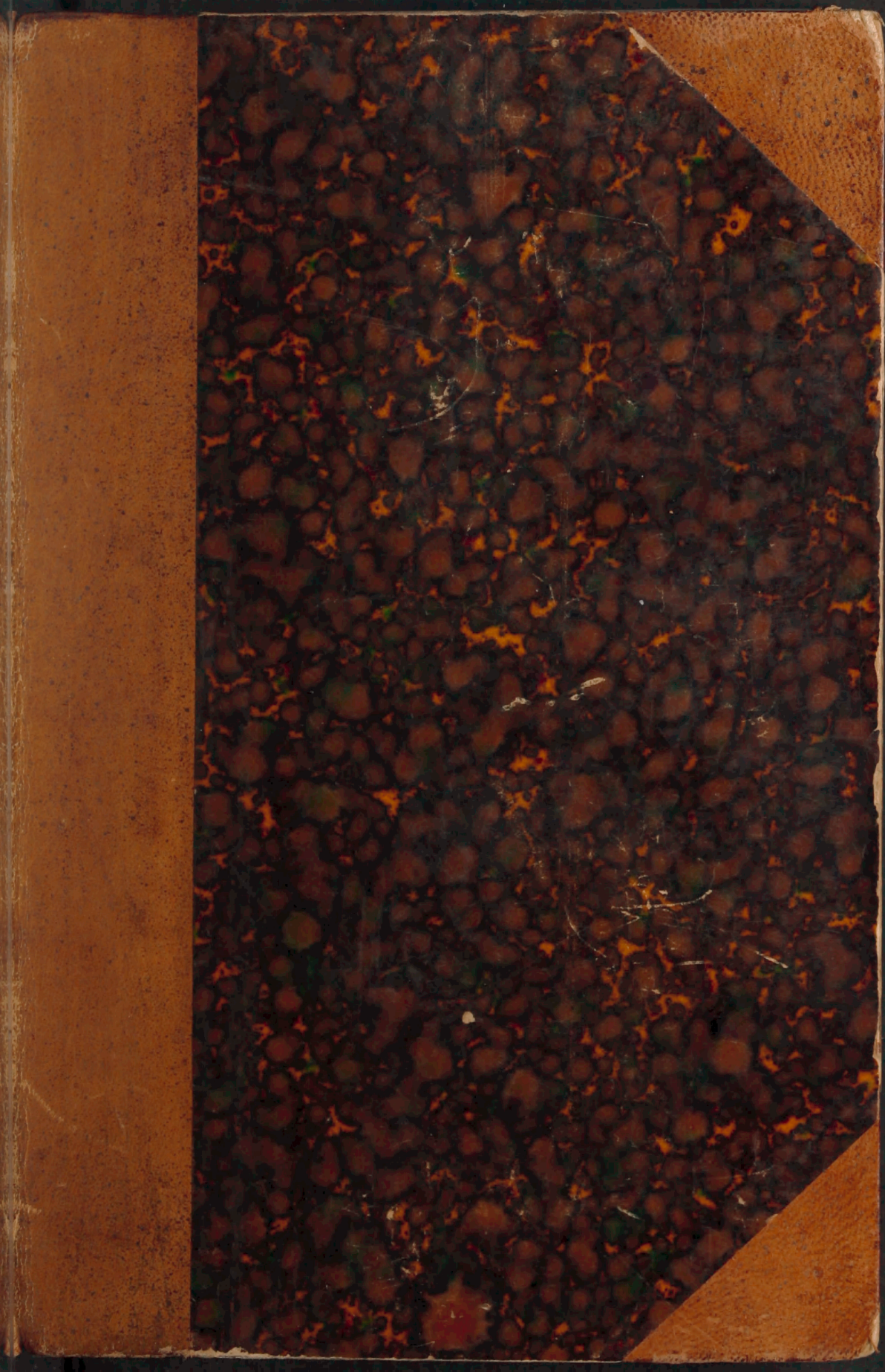
171 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

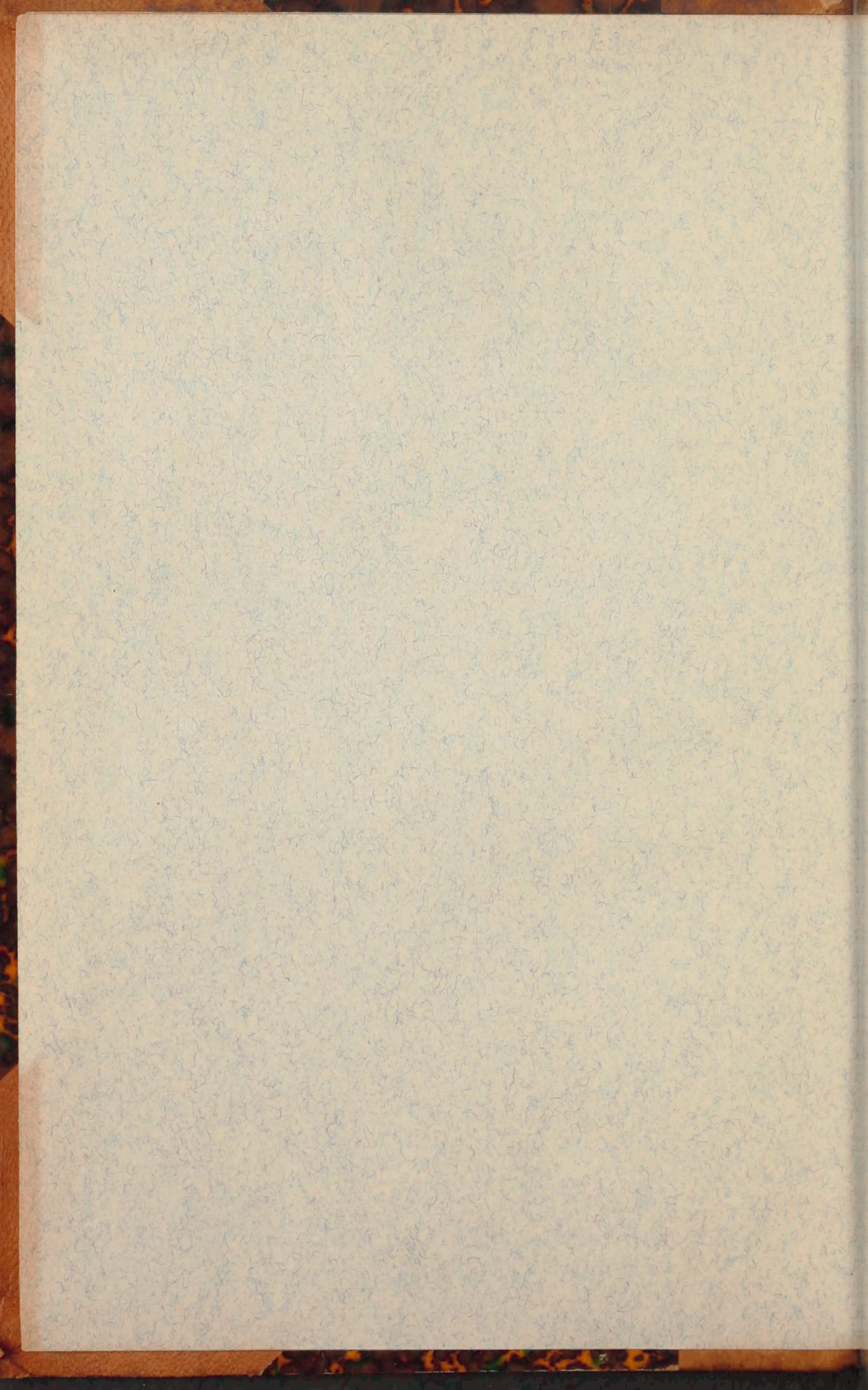
57. - 237.

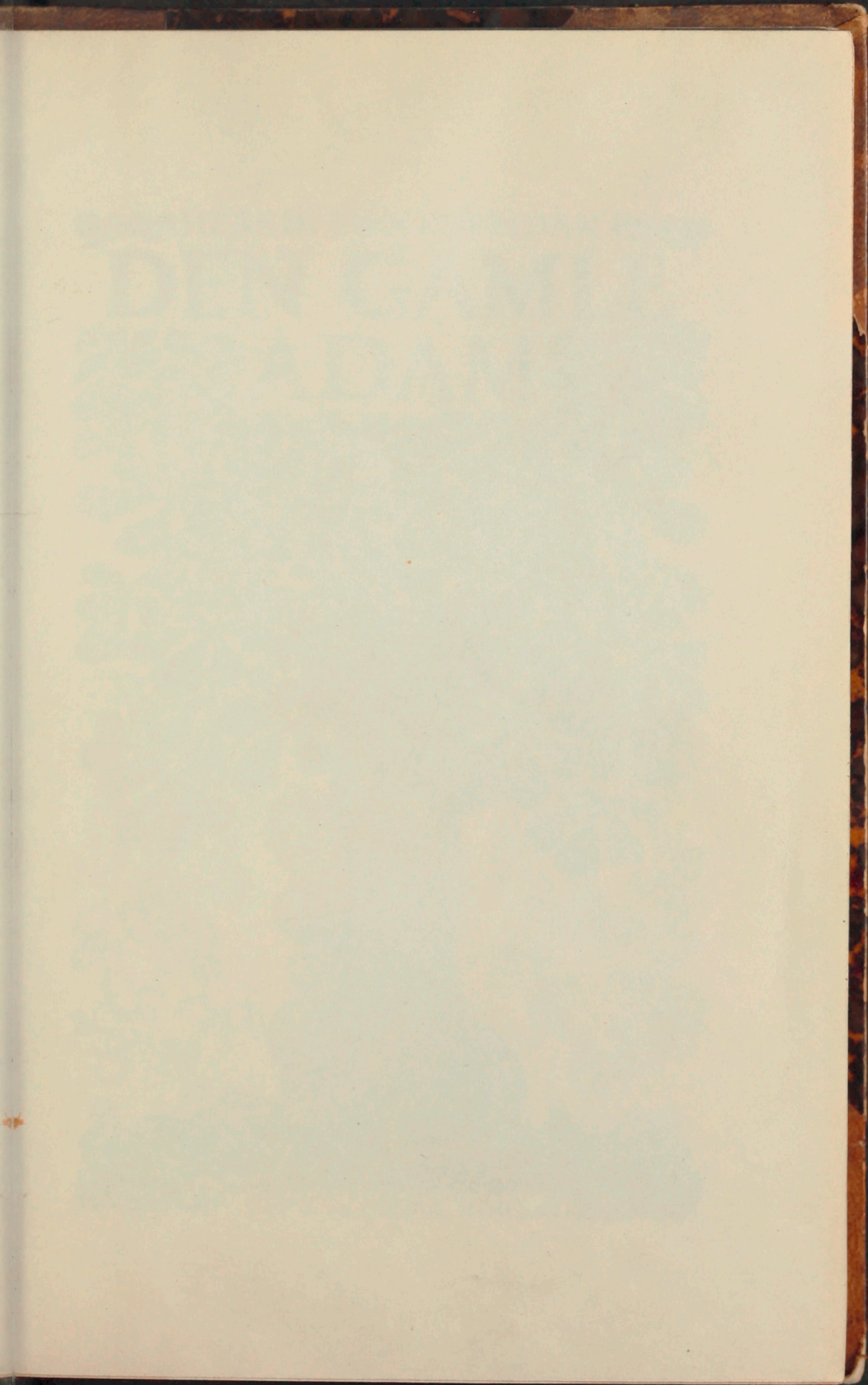

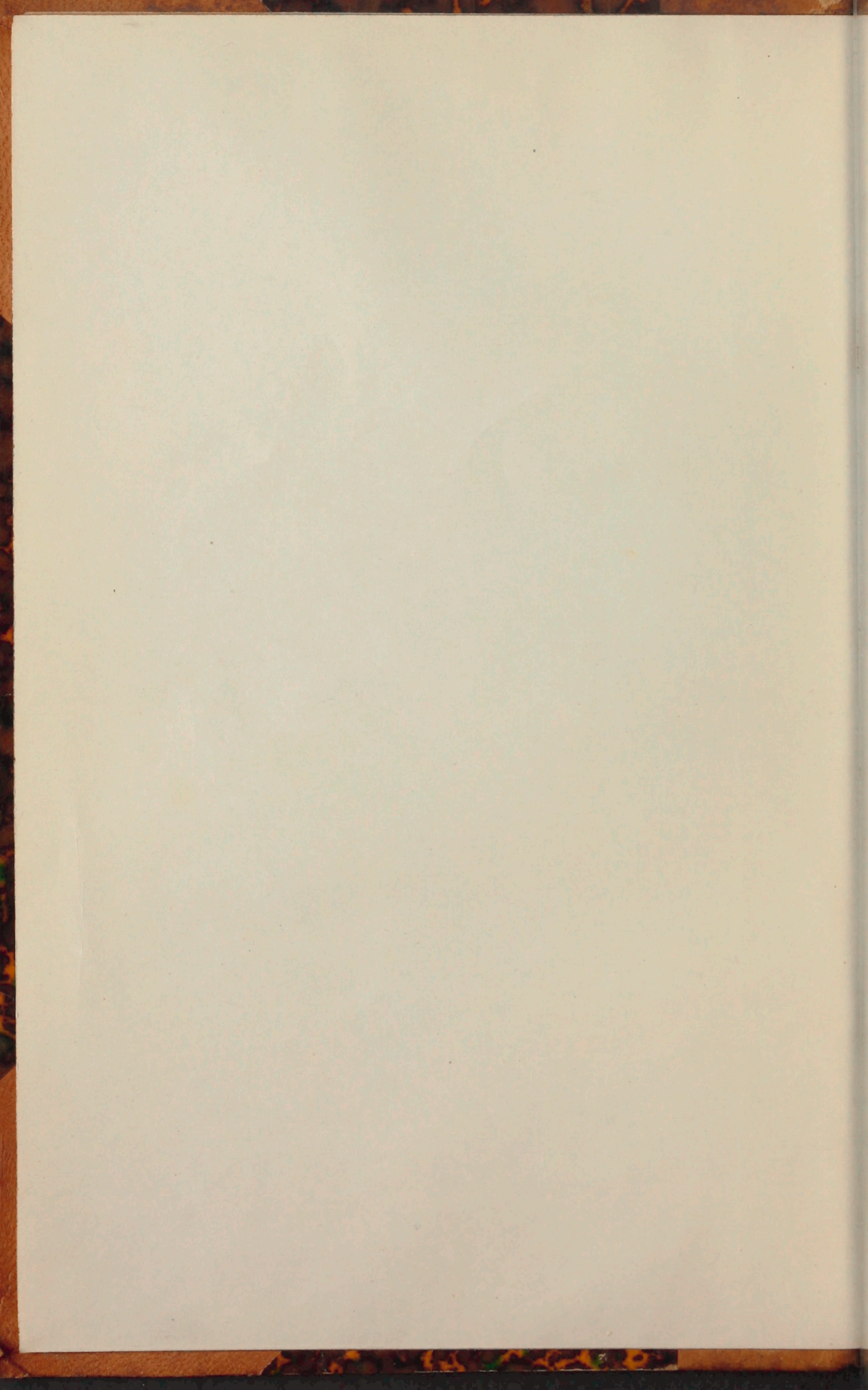
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020702509

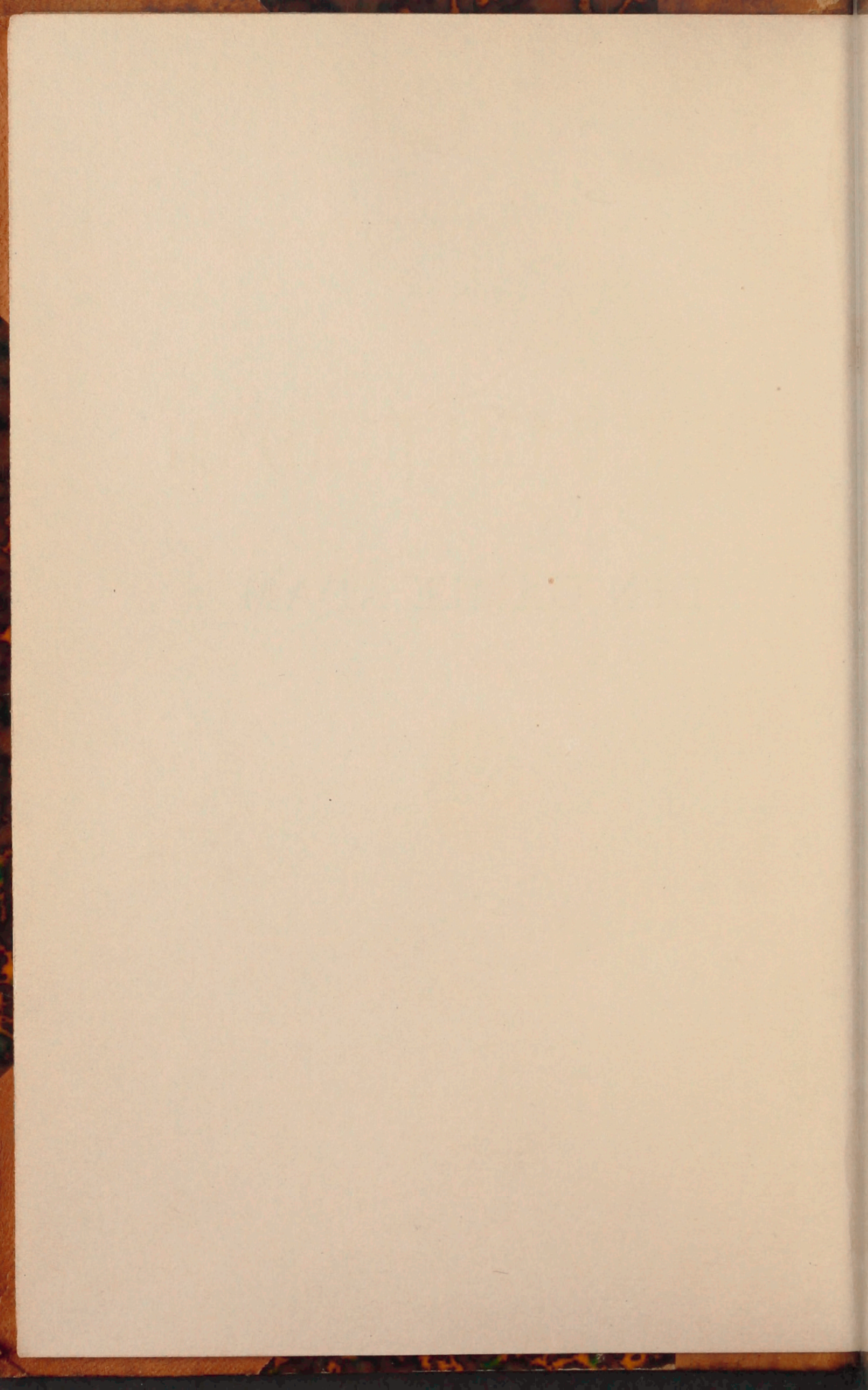
HENRIK PONTOPPIDAN

DEN GAMLE ADAM

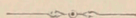

P. G. PHILIPSENS FORLAG.

HENRIK PONTOPPIDAN

DEN GAMLE ADAM

SKILDNING FRA ALFARVEJ

KØBENHAVN

P. G. PHILIPSENS FORLAG

THIELES BOGTRYKKERI

1894

I.

Jeg kom hertil i Aftes lidt før Midnat. En stor, bleg Fuldmaane, omgiven af en hvidlig Taagering, spejlede sig i det metalblanke Bælt og kastede et féagtigt Skær over en Række hyggelige, højtliggende Smaahuse med tilhørende Frugthaver, hvormed Byen præsenterer sig fra Søsiden. I den yderste af Hytterne var der Lys, og Vinduerne stirrede ud i Maanedisen som to røde, søvndrukne Øjne.

Inde i selve Byen var Alting øde og stille. I de to Rækker lave, okkerfarvede Huse, der danner Byens Hovedgade, var alle Gardinerne omhyggeligt nedrullede. Den sidste Lyd, der havde forstyrret Vægteren i hans Kælderhals, var af Hotellets Omnibus, som rumlede over den toppede Stenbro med en Torden, der maatte have vækket selv de

Døde omkring ved Kirkemuren i deres Grave. Oppe paa et maanebeskinnet Tegltag over en Udbygning ved Kirkekoret sad to kærlighedsfulde Katte og messede. En tredie stod nedenunder i Skyggen og saa' op paa dem, idet den misundelig slikkede sig om Munden.

Dette Syn mindede mig om, at jeg nu var kommen til Fyens Land, til Øen med det skælmske Valgsprog: Natten er vor egen. Og det blege, fede Maaneansigt, der sad deroppe i sin Præstekrave-Ring og lyste sin Velsignelse over denne Danmarks frugtbare Paradishave, syntes mig pludselig at skotte hemmelighedsfuldt ned til mig, som om det havde Lyst til at betro mig Alt, hvad det belurede dernede under duftende Humleranker og bugnende Æbletræer i denne korte, tyste Sommernatstime, hvori selv Lærkerne sover.

Ved min Ankomst her til Hotellet — et stort, nyopført »Badehotel« — fandt jeg Alt slukket omkring paa Gangene og i Restaventionslokalerne. Hotellets Badegæster var netop gaaet til Ro, og jeg blev modtaget med en

høflig men meget bestemt Anmodning om at gøre det samme. Af en Slags Sluttes med Guldtresse omkring Kasketten blev jeg lukket ind i et lille, lyst ferniseret Rum med Bræddeloft og Bræddevægge, der uhyggeligt mindede om det Indre af et Klædeskab. Men da sørgelige Erfaringer har belært mig om, at jeg ikke er nogen Helt overfor saadanne Folk, besluttede jeg stiltiende at finde mig i Arrestationen. Faa Øjeblikke efter laa jeg i Sengen.

Men trods Trætheden efter Rejsen kunde jeg længe ikke falde i Søvn. Rundtomfra trængte et ejendommeligt, puslende Røre ind til mig, — Lyden af Folk, der laa og snakkede i deres Senge eller var i Færd med at krybe i dem, og hvis mindste Foreteelser kunde høres gennem de tynde Bræddevægge med en Tydelighed, der virkelig ofte gjorde mig ganske genert. Lige ved Siden af mig — næsten som var det i min egen Seng — laa saaledes et Par unge Piger, der med den største Letsindighed strakte sig i deres Senge, klappede Tæpperne tilrette omkring sig, talte om Dagens Begivenheder og betroede hin-

anden Hemmelighed . . . Alt under denne hendøende Smaapludren og bestandig mere langtrukne Gaben, der minder om det søde Velvære, hvormed Fuglene kvidrer sig selv i Søvn i deres Reder. Ved mine Fødder havde jeg et Par tamme Turister, kedsommelige Snakkemennesker, der beregnede Vejlængder og kritiserede Hoteltakster. Og lige under mig — præcis som det kunde været i en til Klædeskabet hørende Skuffe — laa et Ægtepar, der endnu længe efter, at alle de Andre endelig var faldne til Ro, holdt mig vaagen ved et haardnakket Skænderi. Det var særlig Konen, der førte Ordet. Hun havde — paa-stod hun — aldrig villet være til denne Ravnekrog, men derimod de titusinde Gange sagt, at hun vilde til Skotterup eller Hellebæk og ikke saadan smides midt ud i den vide Verden for at plukkes som en Gaas. Aldrig nogen Sinde oftere skulde hun lade sig overtale til at forlade sit kære Hjem. Hun kunde græde, naar hun tænkte paa, at hun havde været saa dum at give Afkald paa sine egne hyggelige Stuer og sin gode Seng

for at ligge her mellem sammenskrabede Mennesker og paa en Madrats, som — det vilde hun dø paa — var stoppet med Ærteris.

Med et lunt Smil svøbte jeg mig ind i mit Tæppe, lykkelig over min Ungkarletilværelse, min Sommerfuglefrihed, mit flygtige Hjertes altfor ofte miskendte Ubestandighed!

Men nu hændte det, som jeg egentlig vilde fortælle om. Netop som de stridbare Ægtefolk endelig var bleven tavse, og jeg selv falden hen i den salige, svævende Tilstand, hvori Sjælen ligesom i andagtsfuld Forventning banker paa Drømmelandets Porte, hørte jeg en kvindelig Stemme hviske kærligt lige ved mit Øre: »Sover du?« Jeg fór sammen og havde af Forskrækkelse nær udstødt et Raab. Men hurtigt gik det op for mig, at det maatte være en af de unge Piger paa den anden Side af Bræddevæggen, der kaldte paa sin Veninde; og denne Formodning blev stadfæstet, da Stemmen et Øjeblik efter gentog sin Kalden.

»Er du vaagen, Gerda? . . . Jeg kan slet ikke sove.«

Jeg forholdt mig stille som en Mus. Heller ikke Veninden derinde svarede uden med en tryk Søvn's dybe Aandedrag. Og da hørte jeg, hvordan den stakkels Søvnløse vendte Hovedet paa Pud'en og med et langt, selvopgivende Suk lod sine trætte Arme synke ned paa Tæppet.

Jeg har altid en oprigtig Medlidenhed med Folk, der ikke kan sove. Jeg kender af Erfaring, hvad det vil sige at ligge Time efter Time og tumle med de overspændte Tanker og uhyggelige Forestillinger, der en saadan søvnløs Nat spøger i den feberhede Hjerne. Det er som at knuges af et Mare-ridt i vaagen Tilstand. Det er som afmægtig at kæmpe med et Genfærd af sig selv, et formummet Jeg, Sjælens natlige Skygge. Og dette dybe, dybe Kvindesuk derinde, denne ensomme, trætte Klage lød saa vaandefuldt i den store Nattestilhed, at jeg for Alvor blev bevæget.

Jeg var igen bleven lysvaagen, og en Strøm af Spørgsmaal satte min Fantasi i livlig Bevægelse. Hvem kunde denne unge Kvinde

være? Og hvad var mon hendes Nød? . . . Kærlighed? Ja, hvad andet vel! Naar Sct. Hansurten knoppes, sukker det unge Hjærte efter Elskov som Marken efter Himlens Væde! . . . Var hun ung? Smuk? Naturligvis! Jeg kunde ganske tydeligt se hende for mig, kunde levende forestille mig, hvorledes hun laa derinde med begge Hænderne under Nakken, udmattet, hvileløs, med Tæppet kastet til Side paa Grund af Varmen, det ene Knæ løftet, . . . næppe en Arms Længde borte fra min Favn, kun skilt fra mig ved en usselig Bræddevæg . . . venusblond, juno-yppig, med det opløste Haar bølgende ned over de dejlige Arme og den halvblottede Barm . . . O, mit urolige Blod! Mit altfor følsomme Hjærte!

Jeg bekender det ærligt, jeg blev forelsket . . . sterbens forliebt! Allehaande faunagtige Tanker fór i Bukkespring gennem min Hjærne. Jeg tænkte f. Eks. paa, om det ikke kunde gaa an at banke ganske sagte paa Væggen og hviske et lille Trøsteord ind til den skønne Ubekendte, — ja tilsidst gav jeg

mig af gammel Vane til i Tankerne at forme
Tiltalen paa Vers:

Hør mig, hulde Glut derinde!
Lad ej Timen gavnløs svinde!
Snart er Nat for Dagen vegen,
snart er Sol af Hav opstegen, —
Natten er vor egen!

Frygt ej, kælne Glut, en Stemme
født af Natten — — —

Til alt Held kunde jeg ikke i Hast finde
et passende Rim paa Stemme, og under mine
Bestræbelser herfor faldt jeg uforvarende i en
bombefast Søvn. Jeg rødmer ved at tilstaa
det. Og jeg ser i denne Hændelse et nyt og
endelig afgørende Bevis for, at jeg, dersom
Guderne virkelig en Gang skulde bønhøre
mig og gøre mig til Digter, i hvert Fald maa
renoncere paa Lyriken.

— — —

Dette var Gaarsdagens Æventyr.

Nu sidder jeg og skriver ved et lille
Bord under mit aabentstaaende Vindue, hvor-
fra jeg har en herlig Udsigt over den lille,
langagtige Havn til Sejlløbet og de grønne

og hvide Brinker ovre bag den modsatte Bred. Det er endnu tidligt paa Dagen; Klokken er ikke mere end syv. Nogle ledige Arbejds-mænd, et Par Skippere og en Toldbetjent staar dernede i smaa Klynger paa Bryggen og holder Morgenpassiar. Af og til indfinder der sig en yngre Forretningsmand, der med opslaaet Frakkekrave og i broderede Morgensko balancerer fra Sten til Sten paa den salt-duggede Kaj, kigger op til Skyerne, spytter i Vandet, henkaster med morgenforkølet Stemme et »G'moren! G'moren!« til de Forsamlede og derpaa vender tilbage til sit Kontor.

Det vidner Altsammen ikke om noget særdeles blomstrende Forretningsliv. Ude paa Molen flyder nogle tomme Kasser, og i Havnen ligger et Par smaa Skuder med Kul. I Luften kredser Svaler, og over mit Hoved hører jeg Duer kurre. Alt i alt: en ægte, hjemlig Spidsborger-Idyl, netop hvad Professor Jensen har tilraadet mig. I denne livsalige Fred maa mine Nerver da kunne blive stærke som Staaltraad.

Var den maaske ikke idyllisk, denne

Scene, som jeg iagttog for lidt siden, da jeg stod og bandt mit Slips foran Spejlet paa Vinduesposten:

Ud fra den sortegraa Skybanke, der hviler over Bæltet, dukkede pludselig — ligesom født af Taagens Uvejrsskød — en bredbovet, grønmalet Smakke ind i Farvandet. Med slappe Sejl, Jollen vuggende bag i Kølvandet, og ligesom kløvende de hængende Skyer med sin Mastetop, sneglede den ind imod Havnen under Brygge-Klyngernes opmærksomste Iagttagelse.

»Hvem Fanden er det med den Klyver? Naa, det er jo Martinsen! . . . Han kommer fra Flensborg af.«

I et Kvarterstid laa Skuden udenfor Indsejlingen og foretog her de ubegribeligste Manøvreringer, før den slap ind i Havnebasinet. Skipperen — en lille, gammelagtig Fyr med Straahat og Træsko — stod selv til Rors, mens en leddeløs Dreng sprang geskæftig som en Abe omkring i Rigning og paa Ræling. Tilskuerklyngerne nærmede sig nu for at hjælpe til med Fortøjningen;

den vagthavende Tolder kom ud af sit Smug, Havnefogden af sit Kontor, og ned fra Gaden drev efterhaanden alle Slags Byesfolk — Haandværkere med deres Morgenpibe, Læredrenge og gamle Mo'ertilere med Hankekurve under Sjalet — for at se, hvad der var paa Færde.

I dette Øjeblik viste den første Badegæst sig paa en høj Stentrappe, der fra Hotellets Sidefløj fører ned til Bryggen. Det var en ældre Kavalier, der besværligt støttede sig til en ung Tjener med hvidt Slips. Selv var han kostumeret som til et Sommer-Karneval: Benklæder af hvid- og blaastribet Kadettøj, hvide Lærredssko, Stanleyhat med Myggeslør og brune Derby-Handsker. Paa det nederste Trappetrin standsede han et Øjeblik, satte den frie Haand i Siden, løftede Næsen i Vejret og saa' sig velvilligt smilende omkring, som om det Altsammen: Sundet, Havnen, Smakken, de sammendrevne Klynger og den abeagtige Skibsdreng var et vellykket Arrangement af Hotelværten til

Badegæsternes behagelige Morgenadspredelse
Havde jeg bare haft et Fotografiapparat!

— — Men jeg maa standse her. Jeg
hører Frokostklokken ringe Menigheden
sammen. Rust dig, min Sjæl! Nu gælder
det om i Sværmen at finde min mystiske
Sovekammerat!

II.

Min Debut blev en komplet Fiasko. Hele Hotellet er i Opløsningstilstand paa Grund af Vejret. Man ænsede min Nærværelse saa lidt, at jeg for den Sags Skyld lige saa godt kunde være bleven hos min gamle Onkel i Aarhus. I de sidste fire-fem Dage har de nemlig ogsaa her haft Regn, og ikke andet end Regn. Og netop til i Dag var der berammet en stor Fællesudflugt af alle Hotellets Badegæster. Vognene var bestilte, Maden pakket, de lyse Toiletter holdte i Beredskab, ... men Himlen blev ved at surmule.

Under det forvirrede Frokostmaaltid skikkedes snart en, snart en anden af de unge Herrer ned til Havnen for at raadspørge Lodsens og de andre begede Orakler; og vendte de tilbage med blot mindste Smule Haab, blev

de modtaget med Jubel som Helte og tilviftet af de unge Damer. Særlig galdt dette en høj, bredskuldret Yngling paa en Snes Aar, hvem jeg lige fra Begyndelsen havde lagt Mærke til paa Grund af hans fremtrædende Væsen og afstikkende Sports-Negligé (rød Silkeskjorte og Bandolérsko). Han synes i det hele at være Selskabets Løve og er unægtelig ogsaa en ganske køn Fyr, desuden en Søn af den bekendte, københavnske Bygmester Ishøj og selv Arkitekt i Faderens Forretning.

Den unge Mand fik dog ikke lang Tid til at nyde sin Triumf i. Netop som vi rejste os fra Bordet — i Døgnets kritiske Moment, Kl. 9 — rullede et Vandtæppe, lysere end de andre, men koldere, lumskere, ud over Bæltet. Samtidig hørtes en melodisk Susen i Hotelhavens Trætoppe, og lidt efter begyndte en stille, jævn Rislen, der ligesom en bønlig, Sagtmodighed paakaldende Stemme forkyndte den skrækkelige Vished: Dagsregn!

Der blev en frygtelig Fortvivlelse. Jeg mindes ikke ved nogen Ligbegængelse at

have været Vidne til en saa almindelig og oprigtig Sorg. De unge Damer var utrøstelige og havde store Taarer i Øjnene; og rimeligvis opildnet af dette rørende Syn geraadede den unge Arkitekt i et Raseri som en virkelig Løve. Med vildt fortrukne Bryn og Armene sammenslyngede over det brede Bryst som en Konditorkringle stod han henne ved et Vindue og fik Haarene til at rejse sig paa de unge Pigers Hoveder ved at udstøde de ærerørigste Sigtelser mod Vorherre og Verdensstyrelsen. Ogsaa adskillige af de ældre Damer viste sig fornærmede paa de himmelske Magter, hvorimod Gubberne syntes forholdsvist fattede og trak sig tilbage til Restavrationslokalerne for yderligere at trøste sig.

Selv sidder jeg nu atter her indelukket i mit Klædeskab, mens Regnen suser ned udenfor mit aabne Vindue og af og til stænker en Draabe ind paa mit Papir. Ogsaa jeg er gram i Hu og har nogen Ret til at være det. Naar man en lang Vinter har kukkeluret mellem Biblioteksmidder og Bogstøv og endda ofret en gammel, døv Onkel den halve Del af sin

Sommerferie, har man Lov til at tørste efter et fuldt Drag af »Livets rosenkranste Bæger« (Ovid: *Remedia amoris*). End ikke min naturlige Ubekendte har jeg kunnet hitte i den Guds Velsignelse af skønne Evadøtre, der denne Morgenstund yndefuldt omsvævede mig. En Stund forfulgte mit søgende Blik en nittentyveaars, bedaarende smuk Blondine, højvoksen, rank, navnlig med en blændende Hals, som hun bar blottet ned til Kravebenet, og en Nakke — o! Hun lignede en ung Dronning, ogsaa i sin Optræden, der tydeligt bar Vidne om, at hun var vant til at befale og beherske. Jeg blev straks ikke saa lidt forelsket i hende og haabede her at have fundet min efterstræbte Skønne . . . dog kun, indtil jeg hørte hendes Stemme. Den var tør og usympatisk, kunde slet ikke taale Sammenligning med min Ubekendtes ømme Duekurren.

For Resten har jeg fornyet et Bekendtskab her, nemlig med Assessor Tofte i Kriminalretten, — i sin Tid særlig omtalt i Anledning af de frørupske Barnemordssager. Dette Bekendtskab har sin ejendommelige Historie.

For fjorten Dage siden, da jeg rejste fra København over til min gamle Onkel i Aarhus, stod jeg kort før Skibets Afgang i min sædvanlige Ensomhed oppe paa Agterdækket og saa' ud over den Mængde Mennesker, der ved en saadan Lejlighed altid indfinder sig paa Kvæsthusbroen for at tage Afsked med bortdragende Slægt og Venner. I dette brogede Mylr lagde jeg særlig Mærke til en lille Gruppe, der stod tæt under mig, umiddelbart ved Bolværket — en høj, mørkladen Dame med to Smaadrenge ved Haanden. Lige over dem, lænet ud over Skibets Ræling, stod Assessor Tofte, hvem jeg kendte af Udseende fra Gaden, — de Andre var hans Hustru og Børn. Sjælden har et Menneske ved første Øjekast indgydt mig en saadan Sympati, ja Ærefrygt som denne Moder, der stod dèr i en enkel, mørkegraa Spaseredragt og holdt om sine Drenge med fast Haand. Egentlig var hun vel ikke smuk; dertil var Trækkene for uregelmæssige og grove. Ikke heller var hun længer helt ung; over hvert Øre saaes en smal Stribe Sølv i det mørke Haar. Men de sorte, dejlige

Øjne straaledede af en aandelig Sundhed, et ungdommeligt Livsmod, et saa varmt og rigt Hjærtelag, at man uvilkaarlig i Tankerne lykønskede baade den Mand, der havde vundet en saadan Livsledsagerinde, og de to Smaagutter, der havde faaet en saa prægtig Moder at slægte paa. Den ene af Drengene — den yngste — var en djærv, solbrændt, mørkøjet lille Purk, Moderens udtrykte Billede. Den anden var lidt bleg og opløben og syntes benauet over, at Faderen skulde rejse.

Jeg kunde ikke faa mine Øjne bort fra denne Gruppe. I Modsætning til alle de andre Rejsende og disses afskedstagende Slægtninge, der ikke kunde blive færdige med deres støjende Omfavnelser og Kys og Formaninger, vekslede Assessoren og hans Hustru kun Smil og smaa Nik. Selv da Skibet endelig lagde fra, og Kajen forvandlede til en Skov af viftende Lommetørklæder, blev de begge staaende lige rolige og fulgte blot hinanden med Blikket. Men der var i disse tavse Hilsner, i denne stiltfærdige Afsked en langt dybere Inderlighed, et oprigtigere Vemod end i de Andres

Raab og strømmende Taarer. Først da vi var helt ude i Sejløbet og ikke længer kunde skelne Ansigterne paa Broen, løftede hun raskt sit Lommetørklæde, og Drengene svang deres Huer. Jeg stod tilfældigvis i dette Øjeblik lige ved Siden af Assessoren; og jeg saa' da, at den høje, kraftige Mand, den hærdede Forhørsdommer, havde duggede Brilleglas.

Det er den Slags smaa, tilfældige Indblik i det ægteskabelige Eden, der kaster Uro og Tvivl ind i Hjærtet paa selv en saa gammel, forhærdet, 28-aarig Pebersvend som mig. Med en Blanding af Andagt og Misundelse betragtede jeg den lykkelige Mand, mens han under Sejladsen ned ad Sundet spaserede op og ned ad Dækket, øjensynlig uden at kunne faa sine Tanker fra de Tilbageblevne derhjemme. Efter Aftensbordet, hvor jeg — jeg tilstaar, ikke helt tilfældigt — kom til at sidde ved Siden af ham, fik jeg Lejlighed til at yde ham en Tjeneste ved Cigartændingen. Vi kom derved i Snak sammen og præsenterede os sluttelig for hinanden. Det viste

sig da yderligere, at han ingenlunde er den Grobian, den offentlige Mening har gjort ham til, men tværtimod et elskværdigt, maaske lidt stejlt, men godlidende, paa Bunden vist endog meget følsomt, dansk Gemyt. Vi drak en Toddy sammen, og endnu længe efter, at de fleste andre af Skibets Passagerer var gaaet til Køjs, blev vi siddende paa Dækket for at nyde Sejladsen over det bølgeløse Kattegat i den blikstille, pragtfulde Sommernat. Vi passiarede om mange Ting, men jeg lagde Mærke til, at han med Forkærlighed ledte Samtalen hen paa Emner, der kunde give ham Lejlighed til at omtale sine Børn eller fremdrage Eksempler, hentede fra hans eget Familieliv. Han anede sikkert ikke, hvor dybt et Indblik han ved forskellige af sine Udtalelser gav mig i sin huslige Lykke. Og jeg sad der ved hans Side og blev bestandig mere tavs under en inderlig melankolsk Følelse af, hvor tom og glædeløs min egen ensomme Bogorms-Tilværelse var ved Siden af denne Mands.

Ved Ankomsten til Aarhus skiltes vi. Han skulde se at finde sig et passende Bade-

sted, hvor han kunde komme til Kræfter efter en haardnakket Influenza. Ved Afskeden trykkede han mig hjærteligt i Haanden og udtalte Haabet om et snarligt Gensyn.

Jeg er unægtelig derfor bleven noget forbavset over den Maade, hvorpaa han i Dag modtog mig — halvt afvisende, halvt forlegen. Det var næppe nok, at han vilde erindre vort forrige Møde, og hele Formiddagen har han omhyggeligt undgaaet mig. Det er næsten, som om jeg kommer ham til Ulejlighed her, og jeg kan kun forklare mig hans Opførsel som den Reaktion, der undertiden indfinder sig hos Folk, som ved en enkelt Lejlighed, paavirket af et Øjeblikks Stemning, har ladet sig henrive til en større Fortrolighed, end det egentlig ligger for deres Natur. Saaledes havde jeg en Gang en gammel Faster, der en snefuld Julenat, da jeg tilfods fulgte hende hjem til hendes Bolig paa Kristianshavn, ganske uopfordret betroede mig sin Ungdoms romantiske Kærlighedshistorie og siden den Tid ikke kunde taale at se mig for sine Øjne. En lignende Metamorphose maa rimeligvis

være foregaaet her. Eller . . . o, Himmel! — der gennemfarer mig en Tanke, der faar Haarene til at rejse sig som Børster paa mit Hoved. Det falder mig ind, at da jeg i Morges traadte ind i Spisesalen, stod Assessoren just i en øjensynlig meget interesseret Samtale med den førømtalte unge Dame med den smukke Hals. Og senere — efter Frokosten — saa' jeg dem følges fra Verandaen ned i Haven under samme Paraply. Det kan da ikke være tænkeligt, at den gode Hr. Assessor gaar og agerer Ungkarl her? Skulde den ømme Ægteemand, den rørende Familiefader afsløre sig som den skinbarlige Don Juan? . . . . *Tantaene animis caelestibus irae?* spørger den vise Vergil. Aa Snak! Saa grum kan du ikke være, o Eros!

III.

Igen i Dag øser det Vande ned. Nu begynder jeg snart for Alvor at tabe Taalmodigheden. Skønt jeg højtideligen havde gjort baade mig selv og min Doktor det Løfte ikke at aabne en Bog i hele Ferien, har jeg i min Fortvivlelse givet mig til at oversætte en af Cajus Catullus' smaa Sommeridyller. Vil man have Solskin, maa man selv fabrikere det i dette nordiske Regnvejrs-Klima, hvor man burde fødes med Galoscher paa og en Paraply under Armen. Ikke en Gang har jeg her den sædvanlige Trøst, at Regnen i hvert Fald »er god for Landmanden«. Fyens fede Jorder formeligt svømmer i overflødig Væde, alle Vejene omkring Byen er ufremkommelige Moradser, Markerne drukner i lergult Vand.

Havde man saa endda ikke de mange dumme Tanker! Kunde man blot, som da man var Barn — og som ogsaa Voksne en Gang har kunnet det — fordrive Tiden med at sidde rolig med Næsen fladtrykt paa Ruden og glemme Verden og sig selv under en timelang, andægtig Beskuen af Regndraabernes Fald gennem Luften, af Skyernes skiftende Spejlbilleder i Stenbropytterne og af de buttede Edderkoppers livlige Leg under Tagskægget. Det er det moderne, nervøse Menneskes maaske allerstørste Ulykke, at det har mistet Evnen til den Selvfortabelse, den umiddelbare Naturfordybelse, der før var Sjælens Hvile og Husvælelse, dens Forsmag paa Salighedens Glæder. Nu drukner vi øjeblikkelig enhver Iagttagelse i Refleksion; vor Tanke er bleven et evigt klaprende Mølleværk, der straks formaler vore Indtryk, optrevler enhver Stemning og ikke taaler at staa stille. Derfor lider vi under en ørkesløs Regnvejrs-Ensomhed som denne. Uhyret forlanger Virksomhed, kræver Arbejdsstof. Og i vor Nød griber vi da enhver til-

fældig Erindring, enhver ligegyldig Oplevelse og kaster i dets hungrende Gab.

Hvad kommer f. Eks. Assessor Toftes ægteskabelige Forhold mig ved? Er jeg maaske forelsket i hans Kone? Er jeg hendes Fader, hendes Broder, hendes Søn? Hvad i Himlens Navn rager det da mig, at Hr. Assessoren benytter sin ægteskabelige Ferie til lidt Flirtation med en ung og ubestrideligt meget smuk Pige, der synes at smigres af en saa fremragende Mands Kurmageri?

At det nemlig forholder sig saaledes, har jeg nu faaet det eklatanteste Bevis for. I Gaar Aftes — er det virkelig ikke længere siden end i Gaar? — havde Hotelværtten arrangeret en lille Dans i Spisesalen for at trøste i Anledning af Regnvejret og den opsatte Skovtur. Ikke alene Hotellets egne Beboere, men ogsaa de andre Badegæster, der har Bolig omkring i Byen, var bleven indbudte. Salen var pyntet, Damerne i klare Sommerfugletoiletter; det hele tog sig nok saa nydeligt ud. Selv deltog jeg ikke i Dansen, men opholdt mig

hende i en Vinduesfordybning, hvorfra jeg kunde overse hele Salen.

Da min Mistanke nu en Gang var bleven vakt, fulgte mine Øjne naturligvis med særlig Agtpaagivenhed Assessoren og hin unge Dame — Frk. Carlsen hedder hun for Resten og skal være Datter af en Lommeprokurator i en eller anden jysk Ravnekrog. Hun bar en søgrøn, dybt nedskaaren Musselinskjole og saa' — det maa erkendes — underjordisk dejlig ud. Jeg forstaar for den Sags Skyld meget godt, at man kan betages af hende, endskønt jeg ingenlunde goûterer hendes raske, næsten uopdragne Væsen, der smager mig for meget af Provinsen. Blot den Maade, hvorpaa hun betragter en Herre, naar han bliver præsenteret for hende! Først synes hendes skarpe, blaagraa Øjne begærligt at sluge Vedkommende med Hud og Haar og derpaa foragtelig at spytte ham ud igen. Og saaledes i alle Forhold. Men det er just Ulykken, at Alt klæder en smuk, ung Kvinde. Endog Uvornhed, ja Frækhed forhøjer blot hendes Tiltrækningskraft.

Det har da heller ikke været vanskeligt at opdage, at Assessor Tofte ingenlunde er den eneste, hvem denne duftløse Glimmerblomst har sat Fluor i Hovedet. I det hele tog jeg ikke fejl, da jeg straks i Gaar syntes at vejre Erotik i Luften her paa Hotellet. For Sligt har jeg en utrolig fin Næse! En anden af hendes Tilbedere er den unge Arkitekt Ishøj, der optræder her som en *Orlando furioso* og ved enhver Lejlighed flager med sin Lidenskabelighed paa den latterligste Maade. Som et glubende Rovdyr omkredser han overalt den Skønne og taaler næsten ikke, at Andre kommer i hendes Nærhed. Det er ubegribeligt, at hans Opførsel ikke vækker Anstød. Men han synes nu en Gang at være bleven Kælebarn her. Navnlig kan man høre Fruerne hviskende fortæbe sig i Lovtaler over ham.

Men det var Ballet, jeg vilde fortælle om. Hen imod Dansens Slutning blev der foreslaaet den gammeldags »Stoltur«, der bestaar deri, at en Dame anbringes paa en Taburet midt paa Gulvet og her af den opførende Herre

faar overleveret en lille Kurv, en Blomst og en Ring. Hendes egen Kavaller fremstiller derefter for hende trede Herrer, mellem hvilke hun har at fordele sine Gaver, idet hun med Ringen betegner den, hun vil danse med. Denne Tur fængsler altid i høj Grad Opmærksomheden i en Balsal og er heller ikke ilde opfunden. Den tilsteder Damerne at udfolde et endog meget vidt drevet Koketteri og giver Herrerne Lejlighed til at lægge forskellige klædelige Egenskaber for Dagen, saasom Taknemlighed, Ridderlighed, Resignation. Heller ikke ved denne Lejlighed forfejlede den sin Virkning; og da det blev Frk. Carlsens Tur at sidde paa Dommersædet, opstod der formelig Spænding i Salen. Jeg véd nu ikke, om det skyldtes et Skælmeri af hendes Kavaller, eller det virkelig var en Tilfældighed; nok er det: af de tre Herrer, der fremstilledes for hende, var Assessoren den ene, Arkitekten den anden; — den tredie var en blond Løjtnant, hvis Navn jeg ikke kender. Som jeg havde ventet det af den overmodige Provinsdronning, drev hun sit Koketteri ud over alle

tilladelige Grænser, spændte de tre Herrer paa Pinebænken saa længe, at der nær var bleven Utaalmodighed i Salen. Endelig rakte hun langsomt Blomsten til den blonde Løjtnant. Saa tøvede hun atter en Stund, som om hun endnu en Gang maatte raadføre sig med sit Hjærte; gav derpaa Kurven til Arkitekten, Ringen til Assessoren og rejste sig samtidigt med en hastig Bevægelse. Folk morede sig derover og lo, Musikken spillede op, og Gulvet fyldtes atter med Dansende.

Gud skal vide, at jeg er intet mindre end snerpet! Mine Venner beskylder mig endog for at hylde altfor frie Anskuelse om Forholdet mellem Kønnene og de ægteskabelige Forpligtelser. Dog skal jeg ikke nægte, at jeg følte en lille Prikken i Hjærtet ved Synet af den uforstilte Henrykkelse, der afspejlede sig i Assessorens skæggede Ansigt, da han dansede ud med sin Erobring. Endda rent bortset fra hans Forhold som Ægtemand, saa forekom det mig, at denne Glæde ved at kunne triumfere over en ung Fyr som Arkitekten ikke var en Mand i hans Alder og

Stilling ganske værdig. Desuden holdt han sin Dame næsten upassende tæt ind til sig under Dansen og fløj afsted med hende over Gulvet som en Forelsket paa tyve Aar. — Dog, det var ikke Alt.

. . . . Men jeg glemmer noget. Da Arki-tekten havde modtaget sin Kurv, stod han et Øjeblik med sænket Hoved og fulgte sin begunstigede Rival med et Blik som en ung Tyr, der ser rødt for sine Øjne. Pludselig kastede han Kurven fra sig og styrtede ud af Salen. Der blev almindelig Uro. Et Par Damer skreg op, og paa deres Bønner ilede nogle Herrer efter ham for at hindre en Ulykke. Jeg for mit Vedkommende fandt blot Fyren komisk og ærgrede mig over, at man ikke kunde lade ham gaa for den Nar, han er. Dog glædede det mig, at i hvert Fald Frk. Carlsen ikke havde kunnet observere denne Scene. Jeg undte hende ikke Nydelsen af ogsaa denne Triumf over Mandfolkenes Latterlighed og ynkværdige Svaghed.

Imidlertid fortsattes Dansen endnu en Stund. Jeg begyndte at blive træt og gik

ned i Restavrationen for at drikke et Glas Sodavand.

Da jeg kom tilbage, fandt jeg Selskabet i fuld Opløsningstilstand. Det havde pludselig rygtedes, at Regnen var hørt op, og at Maanen skinnede; og nu havde nogle Unge fundet paa, at det kunde være gruelig morsomt, om vi Allesammen — »en hel Eskadre« — tog ud at ro i Sommernatten. De Gamles Protester æggede blot de Unges Æventyrlyster; og endnu før det rigtig gik op for mig, hvad der foregik, befandt jeg mig ene i Balsalen.

I det samme hørte jeg Støj i det tilstødende Spilleværelse. Døren sloges op, og ind stormede Arkitekten med oprevet Skjortebryst, Haaret i vild Uorden, — efterfulgt af et Par unge Studenter, der med en Blanding af Rædsel og Beundring søgte at holde ham tilbage og tale ham tilrette. Saa snart han fik Øje paa mig, styrtede han hen imod mig, greb mig i Frakkekraven og brølte mig ind i Ansigtet:

»Hvor er Frøken Carlsen? Hvor er Assessoren? Den Skurk! Jeg vil slaa ham ihjel!«

»Er De gal, Menneske! Vil De øjeblikkelig slippe mig!« raabte jeg.

»Hvor er han? Hvor er den Skurk!« blev han ved at skrige.

»For Pokker! Hvad kommer det mig ved! De véd vel nok, at Selskabet er taget ud at ro.«

Jeg havde næppe udtalt disse Ord, før han igen styrtede afsted, trofast fulgt af sine Gefrejdere.

Jeg tog mig til Hovedet. Dette begyndte at blive mig noget for broget. Det drukne Menneske havde bragt mig aldeles ud af Fatning; jeg formelig rystede i mine Knæ. Kort forinden havde han forsøgt et lignende Attentat paa mig nede i Restavrationen, hvor han sad og skabede sig som en Vanvittig ved en tømt Champagneflaske og imponerede Studenterne og Hotellets Opvartere ved at slænge Pengene hen ad Gulvet som Snavs.

Jeg maatte nødvendigt se at faa mine Nerver bragt i Ro inden Sengetid, og i Stedet for at følge de Andre gik jeg derfor ned i Hotellets Have. Her var dejligt stille

og fredeligt. Fra Træernes vaade, klart oplyste Blade dryppede Maanesølvet i tunge Draaber ned i Gangenes skarpe Grus og fremkaldte i Nattestilheden en højtidelig, enstonig Naturmusik, der dannede en betagende Mod-sætning til den fjerne Larm af det overgivne Selskabs Sang og Latter ude paa Vandet. Jeg blev staaende med Hatten i Haanden for at køle min hede Pande, og i dybe Aandedrag inddrak jeg den svale, friske, kvægende Regnluft, denne Budbringer fra den høje og rene Æter. Pludselig fór jeg sammen ved for Enden af den lange Gang at se to Skikkelser passere forbi med hinanden fortroligt under Armen. Mit Hjærte stod stille. Der var ingen Tvivl. Det var Frk. Carlsen og Assessoren.

Naa — som sagt — det kommer mig jo Altsammen ikke noget ved! Det er dumt at beskæftige sig med Andres Hærteanliggender, især naar man har mere end nok at gøre med sine egne. Desuden — naar jeg gennemtænker Sagen — hvad betyder saa egentlig det hele? Et uskyldigt Ferie-Galanteri! En Smule Maaneskinssværmeri! Om nogle

Dage sidder Assessoren dobbelt lykkelig derhjemme hos sin Kone og sine Dreng og mindes i det højeste sit lille Sommer-Æventyr som en flygtig Drøm. Hvad Skade er der da egentlig sket? Maaske er saadan lidt forbuden Frugt netop en passende Efterkur for Influenza. Lad os ikke skabe os. Der er ingen Ting, jeg afskyer som Seminarisme.

Men det er Altsammen det forbistrede Vejrs Skyld. Alt mit glade Sommerhumør, hele min forventningsfulde Feriestemning er i disse Dage aldeles regnet af mig. Saa dum har jeg endogsaa været, at jeg i Nat ganske glemte at lytte efter min mystiske Sovekammerat. Er det ikke, som om jeg lige var sluppen ud fra Blaagaard? — Ak, vilde Vorherre dog snart sende en Smule Solskin!

IV.

Der findes mellem Badegæsterne et Menneske, som hverken jeg eller nogen Anden her kan blive klog paa. Det er en vis Dr. Levin, en lillebitte Mand, endnu mindre end jeg selv, hvis Ansigt er bedækket med en Maske af sort Skæg, der kun aabenbarer Øjnene, en skarpt-skaaren Næse og en høj, bleg Pande. Aldrig nogen Sinde blander han sig med det øvrige Selskab; men bestandig ser man ham sidde i et eller andet afsides Sofahjørne, forskanset bag en stor, lærd udseende Bog, over hvis Rand hans uhyggeligt blanke, nøddebrune Øjne opmærksomt iagttager Menneskene omkring ham. Efter de Oplysninger, jeg hist og her har kunnet indsamle, skal han — skønt oprindeligt Studerende — af Livsstilling være Sæbesyder men forøvrigt endnu i sin Fritid beskæftige sig med

Videnskaben. Saaledes har han for nogle Aar tilbage skrevet en Doktorafhandling om et absurd kemisk-statistisk-religionsfilosofisk Emne.

Han er Skiven for Alles Vittighed her; navnlig er Damerne ubarmhjertige imod ham. Skønt jeg ingenlunde er nogen Tilhænger af vore Dages genopstandne Antisemitisme, som jeg tværtimod finder i høj Grad forkastelig og uværdig for vor Tidsalder, maa jeg tilstaa, at jeg i dette Tilfælde fatter Folks Uvilje. Jeg har haft det Uheld at faa min Plads ved Bordet lige ved Siden af ham, og jeg har her rig Lejlighed til at irriteres af den utrolige, sikkert i en grænseløs Selvforgudelse bundende Affektation, der præger hele hans Væsen. Blot den Manér, han har, altid omstændeligt og mistænksomt at besigtige enhver Ting — Ske, Kniv, hver Bid Mad — som han faar mellem Hænder. Eller den Maade, hvorpaa han — snart ugenert iagttagende, snart ligesom hensunken i filosofisk Grublen — lader sin hvide, underlig skyggeagtige Haand glide ned over det lange, bløde Rabbinerskæg, mens han hensynsløst lader os Andre vente paa

ham, idet han hverken tømmer sin Tallerken eller tillader Opvarteren at tage den bort. Jeg finder det ganske træffende, hvad jeg forleden hørte en ældre Dame sige, at man overalt, hvor man er sammen med Dr. Levin, har en Fornemmelse af at være tretten til Bords.

Mellem ham og mig er der — trods vort Naboskab — ikke vekslet mange Ord. Den første Morgen sad han en Stund og betragtede mig paa sin uforbeholdne Maade og sagde derpaa:

»De er Teolog?«

Jeg kan nu ikke begribe, hvorfor Folk altid skal anse mig for Teolog. Og det er langt fra, at det smigrer mig. Jeg fandt desuden hans Henvendelse temmelig *sans façon* og svarede derfor saa kort som muligt, at jeg var Biblioteksassistent. Men med den Nærgaaenhed, der er en af hans Races lidet klædelige Egenskaber, spurgte han nu igen, om jeg heller ikke oprindelig havde studeret Teologi. Jeg lod, som om jeg overhørte Spørgsmaalet, og vendte mig til min anden

Sidemand. Og fra dette Øjeblik talte vi ikke mere sammen.

Men forleden Aften, da jeg stod og saa' paa Dansen, gik han mig just forbi i det Øjeblik, da Assessor Tofte fløj afsted over Gulvet med Frk. Carlsen. Idet han kastede et betydningsfuldt Sideblik ud paa disse To, standsede han foran mig og sagde med sit paataget sokratiske, forøvrigt ganske smukke Smil, der aabenbarer en Række skinnende hvide Tænder:

»Pan har nok spillet paa sin Syrinx, kan man mærke!«

Jeg forstod i Øjeblikket ikke, hvad han mente, og vendte mig bort uden at svare. Men siden har hans Ord stadig summet i mit Øre som en hemmelighedsfuld Trylleformular, der glimtvis har aabnet mig Indsigt i den dunkle Gaade, som Assessoren her har været mig. Jeg kan nemlig ikke gøre for det . . . det er mig ikke muligt at blive dette Forhold kvit. Overalt forfølges jeg af Erindringen om den høje, mørkladne Moder med de to Smaadrenge ved Haanden. Selv om Natten i mine

Drømme stirrer hendes sorte, trofaste Øjne paa mig som en Tilskyndelse, en Anklage. Jeg bliver ved at spørge mig selv: hvordan er det muligt, at han kan nænne at bedrage hende? Hvordan gaar det i det Hele til, at en Mand som Assessoren i den Grad kan forglemme sig selv, ovenikøbet for en saa ubetydelig Provinskokettes Skyld, en almindelig jysk Gaas fra Ebeltoft eller Løgstør? Jeg har i de sidste Dage opmærksomt iagttaget hele hans Færd, og jeg tager ikke fejl i, at hans Følelser for Frøken Carlsen er i Færd med at udvikle sig til en virkelig Passion. Og dog er han sikkert langt fra nogen Libertiner. Det Indtryk, jeg modtog af ham hin Nat paa Dampskibet, var aabenbart fuldkommen korrekt. Efter Alt at dømme har han hidtil været en endog meget trofast Ægte-mand, en fuldt ud lykkelig Familiefader, der ogsaa meget godt føler det uværdige i sin Situation og ser de Farer, der truer hans (og Andres) Lykke. — Hvordan i Alverden er da dette gaaet til?

»Pan har spillet paa sin Hyrdefløjte . . .«

Ja, saadan er det! Der er ingen anden Forklaring mulig. En skøn Dag har Assesoren staaet nede ved Stranden eller ude paa Havnemolen og betragtet Naturen. Han har taget sig sit Bad, spist ved table d'hôte, drukket Kaffen sammen med de øvrige Gæster ude i Haven, har kort sagt paa Naade og Unaade givet sig hen til den ensformige, ørkesløse, vegeterende Tilværelse, man kalder Badeliv. Solen har allerede brunet hans Kind, Hotellivet rykket ham op af hans hjemlige Vaner og kastet al Erindring om Lovparagrafer og Forhørsakter ned paa Bunden af hans Hjerne. Samtidigt har den daglige, frie Færden i Mark og Skov kaldt et nyt eller rettere henslumret Menneske frem i ham. Stilheden paa hans lange og ensomme Spasereture har vugget ham hen i en blid, ejendommeligt modtagelig Stemning, hvorunder hans Længsel efter Hjemmet, efter Hustru og Børn, efterhaanden har antaget et Skær af romantisk Sværmeri. Den kloge Forhørsdommer, den skarpsindige Jurist har kunnet gribe sig selv i ungdommelige Drømmerier om at bryde op fra

Hovedstadens Kulrøg og Larm, at sige et evigt Farvel til al Embedspligt, al ærgærrig Higen for at bygge og bo i en lille vedbend-bevokset Hytte her ved den frie, aabne Strand.

Og nu staar han derude paa Havnemolens yderste Spidse, støttet til sin Stok, og ser sig omkring paa denne lille fredelige Plet, som han har faaet kær. Det har været en hed Dag, men Luften begynder nu at svales. Solen staar lavt paa Himlen, og Alt er blikstille. Havet ligger blankt uden mindste Krusning, Himlens blegrøde Aftenskyer svømmer dybt i dets Skød. De grønne Brinker derovre paa den anden Side, de høje, spidse Træer, der rager op over Underskoven, de smaa, hvide Lerhytter nede ved Stranden, Svalerne i Luften og tre brogede Køer, der noget borte er soppet ud i Strandkanten for at svale sig, Alt viser sig paa Hovedet i det mægtige Havspejl, fordoblet og ligesom fortryllet, . . . indtil der pludselig kommer et lille, ilsomt Vindstød farende fra Vest og træder Spejlet i tusinde Skaar. Det er Luft-Heroldernes Signal. Den kongelige Sol er i Færd med at tage Afsked. Himlen

har slaaet sine gyldne Skyporte op i Hori-
sonten, og langsomt trækker Majestæten sig
tilbage til sine Purpurgemakker, sendende i
sidste Øjeblik ligesom et naadigt Smil helt
rundt over den underdanigt rødrende Jord.

I dette Øjeblik hører Assessoren Aareslag
i sin Nærhed. Han ser sig om. En ung,
hvidklædt Dame med en bred Solhat hæn-
gende bag paa Ryggen kommer roende hen
imod ham derude paa det perlemorsfarvede
Hav. Han har været saa optaget af at be-
trakte Nedgangs-Skyerne, at han ikke har lagt
Mærke til den unge Pige, der i nogen Tid
har ligget og plasket udenfor Havnemun-
dingen. Og nu dukker hun pludselig op foran
ham med gulddryppende Aarer — som en
Æventyrprinsesse derude fra Solkongens Riger.
Hendes Kjole skinner som Søvmor, og det
blonde Haars Nakkeknude luer over hendes
Hoved som en Guldkrone.

»Hvor hun er nydelig!« udbryder han i
uvilkaarlig Henrykkelse og slipper hende ikke
med sit Blik, mens hun langsomt roer ind i
Havnen og lægger til derovre ved Broen

under Hotellet. Her kommer en Flok lysklædte Veninder flyvende ned fra Verandatrappen og fører hende med sig tilbage til Haven — ligesom en Engleskare, der ved Paradisets Porttærskel jublende modtager en hjemvendende Søster.

Efter Aftensbordet lader han sig præsentere for den unge Dame og underholder sig et Øjeblik med hende ude paa Verandaen. Ved Sengetid sidder han som sædvanligt oppe paa sit Værelse og skriver til sin Hustru. Spøgefuldt fortæller han om Solkongens fortryllende Datter, der for Øjeblikket er Hotellets Kurgæst, og tilføjer nok saa spodsk, at efter de Erfaringer, han har haft Lejlighed til at gøre, staar det højst maadeligt til med Intelligensen ved hans himmelske Majestæts Hof.

Den næste Morgen har han glemt hende.

Men da han efter Frokosten sidder i et Lysthus og læser en Avis, vækkes han af en skinger Kvindelatter, der lyder ind til ham ude fra Kroketplænen. Han ser derhen. En ung, blond Dame og en bredskuldret Yngling med rød Silkeskjorte staar derude i ivrigt

Spil. Ej, ej — det er jo min lille dumme Prinsesse fra i Gaar, siger han til sig selv. Og paany fængsles hans Blik i umiddelbar Skønhedsglæde ved Synet af hendes ranke, ungdomsfriske Skikkelse dør midt i det luende Solskin. Hvor malerisk tegner ikke Skyggen fra den brede Hat sig mod den fine Rødme paa hendes Kind! Hvor henrivende er ikke Halsens slanke Linje, og hvor yndefuldt røber ikke hele det jomfruelige Legeme sig under Kjolen, naar hun saaledes bøjer sig i Knæ for at lægge Kuglerne tilrette til en Krokade!

Umærkeligt for ham selv sniger Gaarsdagens drømmende Stemning sig paany ind i hans Sind. Omgivelserne forvandles for ham, og han ser hende atter som i en Vision . . . ene midt paa det perlemorsfarvede Hav . . . styrende hen imod ham i Solnedgangens magiske Straaleskær, forklaret, fortryllet, en Skønhedsaaften fra Ungdommens evige Kongerige.

— — Ude bag Havens store Kastanietræ fremtitter den gamle Pan, grinende i sit graa Bukkeskæg.

V.

Heureka! Den yndigste Rose er funden!
Min Ubekendte har jeg endelig truffet!
At sige: ikke den lille Mystiske fra forleden
Nat — gid Pokker havde hende nu! — men
mit Livs store Ubekendte, hvis Billede har
boet i mit Hjærte siden min grønneste Ung-
dom, og som min tørstende Sjæl har søgt
ved Kærlighedens Kilde, ved Mimers Brønd, i
de vilde Lidenskabers saltbedske Brænding ...
Punktum.

Lad mig forsøge roligt at fortælle, hvad
der i Dag er mig vederfare.

I Morges ganske tidlig, før Andre var
staaet op ... nej stop lidt! I vore Dage be-
gynder man anstændigvis med en Naturbe-
skrivelse, et malerisk Croquis. Altsaa: Solen var

nylig dukket op af den glødende Horisont; Stranden, Skrænterne, Landevejens Træer, Alt laa endnu indhyllet i en lysviolet Dis. Et Skib ude paa det blanke Sund gled frem med purpurfarvede Sejl, de hvide Strandfugle boltrede sig over Vandskorpen med gyldne Vinger, o. s. v., o. s. v. Jeg kom gaaende hen ad Vejen, hvis Hjulspor endnu laa fulde af Vand fra de foregaaende Dages Regnvejre og hist og her dannede store Pytter, hvori Himlens rosenrøde Skyer spejlede sig . . . o. s. v.!

Jeg havde været ualmindelig tidlig paa Benene og vendte nu hjem fra en lille Morgentur. Ved Indgangen til Byen drejede jeg ind paa en Sti, der løber forbi en uanselig, af Roser ganske tildækket Sommervilla og herfra fører op til en Udsigtsbænk i Udkanten af Skoven, hvor jeg paa denne Tid af Døgnet plejer at kunne sidde uforstyrret og hengive mig til mine egne Betragtninger. Imidlertid, da jeg naaede derop, fandt jeg til min Ærgrelse, at Pladsen var optaget, nemlig af en Dame, der havde anbragt sig i Naturbænkens ene Hjørne og herfra blev ved at stirre stift

ud over Landskabet, tilsyneladende meget betuttet over mit Komme.

Jeg løftede høfligt paa min nye Straahat og tog Plads i Bænkens andet Hjørne. Jeg fandt ingen Anledning til at lade mig fortrænge fra dette Sted, som jeg nu hver Morgen havde opsøgt og derfor mente at have faaet en Slags Hævd paa. Jeg tænkte desuden, at det beængstede Kvindevæsen hurtigt vilde bortfjerne sig, naar hun saa', at jeg ikke i mindste Maade lod mig genere af hende, men tværtimod satte mig rigtig til Borgeleje her. Men i denne Henseende forregnede jeg mig. To, fem, ti Minutter forløb, og hun gjorde ikke mindste Mine til at rejse sig, blev tværtimod siddende saa rolig, saa ubevægelig, saa musestille, at jeg tilsidst begyndte at tvivle om, hvorvidt hun var et virkeligt, levende Menneske og ikke en af de kæmpestore Dukker, som jeg ser Børnene løbe og lege med, og som mulig kunde være bleven glemt her.

Jeg kunde ikke længer styre min Nysgærrighed og drejede Øjnene hen imod hende.

Store Gud — hvor hun var nydelig! En ganske ung Pigelil — skal jeg sige seksten-sytten Aar? — med rødbrunt, tætkruset Haar (jeg har altid sværmet for rødbrunt Haar!), barnligt hvælvet Pande, højt buede Bryn, friske, koralrøde Læber, Øjnene mørkeblaa som — fordømt! — jeg kan ikke hitte paa noget andet Billede end det forslidte med Violer. Kort og godt: et vevert, frygtsomt lille Egern, den mest henrivende Skabning, man kunde se for sine Øjne. Men ogsaa hendes Klæde- dragt maa jeg beskrive: lys, lillastribet Morgen- kjole med en smal Strimmel om den fine, blaa-aarede Hals, en ganske simpel Halmhat (allerkæreste!) og et lille hvidt Sjal over Skuldrene. Hænderne med de besløjfede Halvhandsker hvilede i hendes Skød; Fødderne holdt hun omhyggeligt inde under Bænken.

Skønt hun godt mærkede, at jeg iagttog hende, rørte hun sig stadig ikke; — blot skød der en forstærket Rødme op i hendes Kind og gjorde hende endnu smukkere, endnu mere lig den rosenrødmende Psyche paa de

antike Vægmaleries. Jeg kan ellers ikke prale af noget stort Konversationstalent, navnlig ikke overfor unge Piger, men jeg blev straks saa fortryllet af hende, at jeg ikke kunde lade være med at tiltale hende. Efter at have rømmet mig et Par Gange lod jeg et Ord falde om det smukke Vejr, vi nu endelig igen havde faaet. Hertil svarede hun dog Intet. Men da jeg nu ogsaa gjorde opmærksom paa det muntre Fugleskrig, der lød op til os nede fra Stranden, gav hun sig til at pille ved Barken paa Bænkens Sidestykke. Jeg forstod, at jeg skulde tage dette for et imødekommende Svar. Og nu fór der en sand Snakke-Trold i mig; jeg blev ligefrem veltalende. Hun saa' et Par Gange hurtigt og forbavset hen paa mig; men lidt efter lidt svarede hun med større og større Frimodighed, ja tilsidst, da jeg fortalte hende om den tykke Hotelkarl, der i Gaar gik omkring og vakte Munterhed paa Grund af en stor Plakat med Paaskriften: »Jeg er gift«, som Arkitekt Ishøj i Smug havde fæstet ham

paa Ryggen, fik jeg hende til at smile helt fornøjet.

Jeg havde egentlig ikke ventet saa let at overvinde hendes store Frygtsomhed. Men endnu mere forundrede det mig, at min Smule Kurmageri øjensynlig glædede hende. Jeg forstod ikke dette, al den Stund jeg kunde sige mig selv, at en saa ualmindelig indtagende ung Pige overalt maatte være Genstand for alle Herrers smigrende Hyldest, — og mine Erfaringer har hidtil ikke givet mig Ret til at tro paa nogen særlig Uimodstaaelighed ved min Person. Paa den anden Side: nogen Kokette kunde hun sikkert ikke være, dertil var hendes Umiddelbarhed for umiskendelig. Jeg havde snarere den samme Fornemmelse overfor hende, som man har overfor en halvtam, skælvende lille Fugl, som man har lokket til sig ved et blødt Fløjtekvidder, men som stadig er paa Vagt for ved den mindste uventede Bevægelse, den ringeste Støj at flyve forskræmt afsted og atter forputte sig i Skovens Mørke. Uvilkaarlig dæmpede jeg endog

min Stemme af Frygt for at skræmme hende med min umelodiske Bjørnebas.

Gennem vor Samtale fik jeg aftvungen hende enkelte, spredte Oplysninger om hende selv. Jeg erfarede saaledes, at hun boede hos sin Tante nede i den rosenbehængte Villa lige under det Sted, hvor vi sad; og da hun tillige røbede, at hun havde været her i over en Maaned, kunde jeg ikke tilbageholde min Forundring over, at jeg ikke før havde set hende, hverken ved Stranden, i Byen eller paa Tennis-Pladsen — »og jeg havde sandelig ikke overset Dem,« tilføjede jeg galant.

»Spiller De maaske ikke Tennis, Frøken?« spurgte jeg, da hun ingen Ting svarede.

Hun rystede blot paa Hovedet.

»Men Krocket spiller De, ikke sandt? Krocket spiller alle unge Damer.«

Hun svarede først, efter at jeg havde gentaget mit Spørgsmaal. Da sagde hun — besynderlig kort, og idet hun vendte sig bort i synlig Uro:

»Jeg holder mest af at være hjemme.«

»Det er virkelig ganske forkert af Dem,

Frøken!« vedblev jeg indtrængende. »Jeg er sikker paa, det er heller ikke efter Deres Læges Forskrift. De burde vist netop søge Adspredelse . . . De var jo ikke en Gang med til Dansen forleden Aften paa Hotellet. Hvordan kan det være? De danser dog vel?«

»Nej,« sagde hun ligesom før; og samtidig skød en dyb Rødme sig op over hendes Hals og Ansigt — helt ud i det lille, af Haarkrøllerne fremtittende Øre, der pludselig blev som dyppet i Blod.

Jeg begreb hende mindre og mindre. Hvad var det egentlig for et besynderligt lille Menneske, jeg her havde overrasket paa denne Tid af Døgnet — ensomt drømmende ligesom en Sommernattens forsinkede Elverpige? Gode Gud, hvilken Hjærtesorag havde allerede ramt dette smukke Barn, at hun saaledes ganske lukkede sig ude fra Verden, skjulte sig som en saaret Hind i den tornefulde Tyknings Ensomhed? . . . Jeg blev greben af en heftig Attraa efter at lære Hemmeligheden ved hendes forunderlige Væsen at kende. Jeg forstod, at jeg med mine Spørgsmaal havde nærmet mig

hendes Sjæls saare Punkt; men for ikke yderligere at skræmme hende drejede jeg foreløbig Samtalen ind paa andre Omraader.

Jeg blev imidlertid afbrudt ved, at der blev kaldt paa hende nede fra Villaen, hvor hun boede.

»Gertrud! . . . Gertrud!« raabtes der.

Der gik som en Gysning igennem hende. Hun bed sig i Underlæben, og uden at gøre Mine til at rejse sig blev hun ved at stirre ned paa sin Haand, der febrilsk krammede om Bænkens Sidestykke.

Jeg forstod hende ikke og sagde derfor ganske troskyldigt:

»Det er vistnok Dem, man kalder paa, Frøken! De hedder altsaa Gertrud . . . det er et smukt Navn. — Hør! Nu kalder de igen! Ja, saa maa jeg nok sige Dem Tak for behageligt Selskab!«

Men hun rørte sig stadig ikke. En Gang imellem gjorde hun vel ligesom et lille Tilløb til at rejse sig; men det var, som om hun ikke kunde komme op fra Bænken.

Dette var mig fuldstændig gaadefuldt.

Jeg vidste virkelig et Øjeblik ikke rigtig, hvad jeg skulde tænke om hende. Der fór mig igennem Hovedet en Tanke om, at hun maaske ikke ønskede at komme ned til Tanten, at der var opstaaet en Uenighed imellem dem; og jeg forstod, at jeg i hvert Fald vilde gøre hende en Tjeneste ved hurtigst muligt at bortfjerne mig og dermed gøre en Ende paa denne pinlige Situation. Jeg rejste mig op, hilste »God Morgen« og forlod Stedet.

Ganske underlig til Mode søgte jeg ind i Skoven. Men efter at have gaaet et halvt hundrede Skridt vendte jeg mig om, og mellem Træstammerne saa' jeg da den unge Pige rejse sig fra Bænken og gaa ned imod Villaen. Da opklaredes Gaaden: den fine, psycheagtige Skabning haltede paa en stor Klumpfod. Hun holdt Lommetørklædet op for Øjnene og syntes at græde heftigt.

Jeg kan endnu i mit Ben fornemme det pinlige Indtryk, som dette Syn i allerførste Øjeblik gjorde paa mig. Det var aldeles, som om En traadte mig med en Jernhæl paa min højre Fod. Under bitter Forstemning gik jeg

Vejen hjem. Det var for mig, som om jeg havde grebet Skabningens Herre i en Plump-hed, en daarlig Vittighed, en drukken Spøg. Alle mine Følelser oprørtes over denne Forsyndelse mod Naturen.

Nu forstaar jeg ærlig talt slet ikke hint første Øjeblikks Ophidselse. Ja, som jeg sidder her og tænker paa den unge Pige, forekommer det mig næsten, at hendes Legemssvag-hed blot forhøjer hendes sarte Skønhed og gør mig hende dobbelt kær. En Daare var jeg, om jeg ønskede hende anderledes! Er det maaske ikke netop denne saakaldte »Svaghed«, der har bevaret hendes Sjæl i den friske Uberørthed; der farver hendes Kind med hin dybe Uskyldsrødme, som frem for Alt fortryllede mig? Desuden: det er en Naturlov, som allerede Posidonius omtaler i sine *fabulæ*, at alle Skabningens fuldkomneste Mesterværker paa et enkelt lille Punkt har en Misdannelse, der synes bestemt til at fremhæve det Heles Majestæt. Har ikke Løven en Kohale? Vralter ikke Ørnen som en Gaas? Det er, som om

Skaberen, lykkelig over sit Held, har afsluttet Værket i et overgivent Kunstnerlune. — —

Hele Formiddagen har jeg været paa Jagt for at søge nærmere Oplysninger om den unge Pige og hendes Forhold. Mærkeligt nok synes flere af mine Gisninger at slaa til paa en Prik. Hun hedder Frk. Meissen ligesom Tanten, hos hvem hun er opdragen, da hendes egne Forældre forlængst er døde. Forholdet mellem dem skal ikke være det bedste (netop hvad jeg anede!), og Tanten skal have en væsentlig Skyld i hendes tilbagetrukne Tilværelse. En hel lille Roman altsaa! Jeg vil se at trænge til Bunds i den. Jeg kan mærke, at min Sjæl faar ikke Fred, før jeg har udfundet dette elskelige Væsens Livshistorie.

— — —

Jeg har endelig faaet at vide, hvem min natlige Sovekammerat da egentlig er. Jeg har nemlig udspurgt Stuepigen, — et Middel, jeg hidtil har vægret mig ved at anvende, fordi det forekom mig pikantere selv at udfinde den mystiske Skønne. Pigen svarede mig, at de to Damer, der havde Værelse ved Siden

af mig, var Frøknerne Enevoldsen, den bekendte store Svineslagter Enevoldsens to fede Døtre, der her gaar under Navnet »Skinkerne«. O, høje Guder! Da I ret vilde drive Gæk med Menneskene, skænkede I dem Fantasiens Gave! — Nu véd jeg blot ikke, hvilken Skinke det er, jeg har svoret evig Kærlighed og Troskab. Men jeg tør bande paa, at det er den tykkeste.

VI.

Der skal sent i Gaar Aftes være foregaaet en Skandale nede i Restavrationen. Arkitekt Ishøj sammen med et Par andre unge Mennesker sad ved nogle Drikkevarer og var nok bleven noget oplivede, da Dr. Levin tilfældigt kom igennem Lokalet. Arkitekten skal da have løftet sit fulde Glas og raabt til ham: »Skaal, Schmaus!« Levins Svar refereres forskelligt. Han skal for Resten være optraadt ganske værdigt.

Naturligvis er Hr. Ishøjs Adfærd i høj Grad dadelværdig; men han undskyldes noget ved den Andens Væsen. Selve Udraabet forklares ved den selvbehagelige Maade, hvorpaa Dr. Levin ved enhver Lejlighed har stillet sin Afholdenhed til Skue, idet han f. Ex. bestandig, naar der er bleven serveret Vin ved

Bordet, har holdt Haanden over sit Glas og med et medynksfuldt Blik betragtet os Andre, der uden Skrupler har ladet os Druen smage. Et saadant klamt Pedanteri maa naturligvis særligt irritere et ungt Brushoved som Arkitekten, der er et varmblodigt, lidenskabeligt Temperament, et Renaissance-Menneske, hvem jeg i min første Bedømmelse sikkert har gjort en hel Del Uret. Vi spaserede forleden Eftermiddag lidt sammen nede ved Stranden, og jeg var ikke langt fra at blive helt charmeret i ham. Han er et ualmindelig begavet Menneske. Skønt han ikke er mere end toogtyve Aar, har han allerede vundet Akademiets store Guldmedaille, har været paa Stipendierejser i Italien og Frankrig og nu nylig vundet en Pris for sit Udkast til det paatænkte nye Raadhus i København. Ved Siden af sin Arkitektvirksomhed plejer han alle Slags Smaatalenter, spiller baade paa Violin, Violoncel og Fløjte, er Sportsmand paa en Hals, særlig paa Kapsejladsens Omraade, dertil ivrig Jæger og Hundeopdrætter. I det hele synes han at være ikke saa lidt af en Tusindkunstner, saa

man maa holde ham hans smaa Unoder lidt tilgode.

For Resten interesseres jeg ikke synderligt hverken af denne eller de andre Skandal-Affærer her paa Hotellet. Jeg har faaet mine egne Interesser at forfølge nu, og — i Sandhed! — det har været en indholdsrig Dag. Jeg troede skam ikke, at jeg stod mig saa godt med Lykkens Fe. Men hvad hjælper ikke et godt Indfald? Det gode Indfald er den himmelske Manna i Tænknings Ørken. Det er Vorherres Sædekorn, som det gælder at pleje og udnytte, og som han en Gang vil kræve igen med hundrede Fold.

I Morges, da jeg gik frem og tilbage i mit Kammer og klædte mig paa, standsede jeg pludselig midt paa Gulvet med Flippen i Haanden og udbrød ganske højt: »Hvorledes? Frk. Meissen?« ... Navnet syntes mig med ét underlig bekendt. »Meissen? Frk. Meissen?« blev jeg ved at gentage, mens den lille himmelsendte Gnist, der var falden i min Hjerne, blussede op derinde som Lyset i en Lygte. Var det ikke saadan, hun hed, den Dame, min

gamle Tante Sara bestandig omtalte som sin bedste Barndomsveninde? Jo vist! Der var ingen Tvivl! Skulde det da være tænkeligt, at . . . Ja, hvorfor ikke? Meissen var ikke noget almindeligt Navn, og efter hvad jeg havde bragt i Erfaring om den gamle Frk. Meissens Alder og Karakter, passede begge Dele forbavsende godt til Tante Saras. Da Tanken først var begyndt at spøge i mit Hoved, kunde jeg ikke faa den manet bort; den ene haartrukne Slutning drog den anden efter sig . . . kort og godt: jeg helmede ikke, før jeg havde bestemt mig til endnu i Dag at trænge ind i Helligdommen under Paaskud af at have en Hilsen at overbringe fra gamle Tante Sara.

Det er godt, at Lykken er Daarernes Formynder. Jeg begriber i dette Øjeblik ikke, hvordan jeg kunde fatte et saa dumdrigt Forsæt, endsige udføre det. Men der er siden i Gaar faret en Djævel i Kroppen paa mig, og min medfødte Besindighed maa give tabt over for hans forfløjne Luner. Men det gør heller ikke noget. Pokker tage alt Levinsk

Filisteri! Hvad er her desuden at risikere? I det højeste en Forlovelse. Men hvad saa? Er jeg ikke 28 Aar gammel? Har jeg ikke mit *testimonium publicum*, min kgl. Udnævnelse, ti nye Skjorter og en ubegrænset Kredit hos min Skrædder? Frisk Mod, Antonius! — du har jo hele Saaler i Støvlerne og et rent Lommetørklæde i Baglommen.

Netop med disse Ord søgte jeg at opmuntre mig selv, da jeg ved Et-Tiden stod foran den lille hvide Laage, der fører ind til Villaen, og — en Smule beklemt — kiggede ind i Haven. Alt derinde paa den idylliske lille Plet stod saa fredeligt og stille, næsten som indslumret. Selv Sollyset syntes at blunde trygt i Græsset og paa de ubevægelige Blade. Ganske sagte aabnede jeg Laagen, hvilket fremkaldte en lille knirkende Lyd, . . . og da var det for mig, som om Haven et Øjeblik vaagnede tungt af sine Drømme og i Halvslummer bønfuldt mig om ikke at vække den. Ikke des mindre traadte jeg endnu nogle Skridt længere frem. Intet Menneske var der at se eller høre noget Steds. Men overalt saa' jeg Roser;

overalt fornam jeg Blomsterduft; overalt indfiltredes jeg i lange, hvide Spindelvæv, der ligesom med Magt vilde hindre min Fremtrængen. Jeg fik tilsidst en helt æventyrlig Fornemmelse af at have vovet mig ind i Prinsesse Torneroses fortryllede Slot. Og virkelig var jeg jo kommen med den Bagtanke at blive en troldbunden Dejligheds befriende Ridder!

Da der stadig Ingen viste sig, gik jeg dristig helt igennem Haven og steg op ad Trappen til Verandaen. Her snappede jeg hurtigt Hatten af Hovedet — inde i den lille, halvmørke Havestue sad Tanten og syede.

Den bøvede Heks modtog mig straks med slesk Forekommenhed, spurgte smilende, »med hvem hun havde den Ære o. s. v.«, og da jeg nævnede Tante Saras Navn, var hun nær falden mig om Halsen af Henrykkelse. Jeg maatte da endelig tage Plads, det glædede hende overordentligt at gøre mit Bekendtskab; og i Stedet for at høre paa mine Undskyldninger, gjorde hun mig ganske skamfuld ved at overøse mig med Komplimenter for min

gode Eksamen, for mit Stipendium og min Biblioteksansættelse, hvilket Tante Altsammen havde fortalt hende om. Adskilligt mindre smigret følte jeg mig derimod af, at hun i mine Ansigtstræk fandt en paafaldende Lighed med Tante Saras. Særlig i dette Øjeblik, hvor jeg ønskede at gøre Indtryk paa et ungt Pige hjerte, maatte en saadan Udtalelse virke dybt nedslaaende paa mig.

Vi havde vel talt sammen i en fem Minutters Tid, da jeg hørte Trin i en Loftstrappe udenfor. Den dumpe Lyd af en Klumpfod fortalte mig, at det var Frk. Gertrud. Et Øjeblik efter gik Døren op, og øjensynlig uden at ane min Nærværelse traadte hun ind i Stuen. Da hun fik Øje paa mig, fo'r hun sammen; ja, jeg smigrer mig med at mene, at hun var paa Nippet til at udstøde et lille Skrig. Blodrød, i yndigste Forvirring, blev hun staaende med Haanden paa Dørgrebet, mens hendes opskræmte Blik fo'r som en fældefangen Due frem og tilbage mellem Tanten og mig.

Rimeligvis havde denne Bestyrtelse heller

ikke undgaaet Tantens Opmærksomhed. Efter en Pavse, hvorunder hun ligesom havde hentet sig en anden Stemme frem, spurgte hun med en ejendommelig skarp Betoning af Ordene, om jeg maaske havde set hendes Niece før. Jeg blev hed om Ørene og vidste ikke, hvor meget jeg turde tilstaa. Men med Uskyldens Frimodighed svarede den unge Pige for mig:

»Det er den Herre, jeg talte om i Gaar.«

»Ja — jeg havde den Fornøjelse at træffe Frøkenen oppe paa Udsigtsbænken,« indskød jeg. Og smittet af hendes Aabenhed fortalte jeg nu vidtløftigt om vort Møde og røbede vistnok temmelig ubehændigt den sande Bevæggrund til mit Besøg. Ja, efterhaanden løb Tungen saaledes løbsk i min Mund, at jeg hovedkulds busede ud med den Anmodning, som det havde været min Hensigt kun at fremkomme med i allergunstigste Tilfælde og endda først i sidste Øjeblik, nemlig om Tilladelse til at invitere Frk. Gertrud med til Hotellets store Skovtur, (som nu endelig skal finde Sted i Morgen). Jeg forsikrede, at jeg skulde passe omhyggeligt paa hende, og at

jeg troede at turde love en fornøjelig Udflugt. Det var Hensigten, tilføjede jeg, at tage ud til Bækkelund med Madkurve; bag efter vilde der rimeligvis vanke en lille Svingom paa Hotellet.

Jeg indser nu meget godt, hvilken Dumhed jeg her begik, navnlig ved ikke at udstrække Invitationen til ogsaa at gælde Tanten. Jeg fik da ogsaa straks at mærke, at jeg i min altfor store Ivrighed havde ladet mit velberegnete Spil falde mig ud af Haanden. Den sleske Maske gled med ét fuldstændig af Heksens Ansigt, der nu fremviste sig i sin hele æddergrønne Hæslighed. Hun rettede sin lille tykke, vattersottige Krop, vendte sine blodskudte Øjne bag Brillerne og sagde, at hun rigtignok ikke kunde begribe, hvordan jeg kunde falde paa en saadan Idé. Maaske var det efter nymodens Begreber passende, at en ung Pige tog i Skoven med en fremmed Herre; men saadanne Anskuelser delte hun Gudskelov ikke. Hvad forøvrigt Dansen angik, saa var hendes Niece overhovedet ikke i Stand til at deltage i den Art Underholdning.

Der var i denne sidste Bemærkning en saa giftig Ondskab, at jeg nær havde hugget min Hat hen i Ansigtet paa den lede Trold. Kogende af Harme skottede jeg hen til Gertrud, der havde taget Plads ved Vinduet, hvor hun sad halvt bortvendt og lod sin Finger glide hen over Bladene paa en Rose. Den Engel! Jeg kunde se paa Fingerens Skælven, hvor hendes Stolthed krympede sig, og hvor hun kæmpede med Graaden! Og pludselig forstod jeg hendes Væsen helt, — forstod, hvordan hjærteløs Haan og daglige Ydmygelser havde kuet denne fine Sjæl og allerede i Barneaarene skræmmet hende ind i Ensomhedens Mørkeskjul. O Guder, at der endnu findes saa megen Nedrighed blandt Menneskene. Om hun var min, — jeg vilde netop elske denne syge Fod, føle Trang til at kæle for den og kysse den, som man dægger for et hjælpeløst Barn.

— — Jeg fandt det under de forhaanden-værende Omstændigheder rigtigst ikke at forlænge mit Besøg og rejste mig. Idet jeg tog Afsked med den unge, yndige Pige, forsøgte

jeg ved mit Blik og Haandtryk at bede hende om Tilgivelse for den Ufred, jeg her saa ganske mod min Vilje havde forvoldt hende. Hun saa' ikke op paa mig; men gennem hendes varme, skælvende Haand, der hvilede i min, fornam jeg hendes Hjertes heftige Banken som en ufrivillig Bekendelse, en uudtalt Bøn om Hjælp og Frelse. Og sandelig! Hun skal ikke have bedet forgæves. Du skal atter høre fra mig, du fule Heks! Vent blot!

Hele denne Eftermiddag har jeg drevet omkring; jeg véd ikke, hvor jeg skal gøre af mig selv. Jeg gider ikke en Gang spise sammen med de Andre i Dag men vil gaa ud til en eller anden Landevejskro for at være alene. Dersom jeg forstod at sejle, vilde jeg tage ud paa Havet — saa langt, at Ingen kunde se mig. Her vilde jeg lægge mig ned paa Bunden af Baaden, med Hænderne under Hovedet, og stirre op paa Skyerne, mens jeg roligt lod mig drive afsted for Vind og Vove. Og sagte vilde jeg da hviske hen for mig: Gertrud — Gertrud — Gertrud!

VII.

I tre Dage har vi nu haft Solskin, og i Eftermiddag skal Skovturen endelig gaa for sig. Allerhelst blev jeg hjemme; men jeg frygter, det vilde kunne vække Opmærksomhed og maaske give Anledning til nærgaaende Undersøgelser, der kunde ende henne i min lille, hellige Rosenlund, som jeg ønsker vedvarende skærmet mod profane Blikke.

Jeg var for Resten tidlig i Morges oppe paa Udsigtsbænken. Jeg havde et svagt Haab om at gense min lille Frk. Gertrud, hvis Hjærte sikkert maa have tilsagt hende, at hun bestandig vil kunne træffe mig dér paa den Tid af Døgnet. Jeg ventede en, to, halvtredie Time; jeg ofrede endog min Frokost . . . men hun kom ikke. Egentlig er jeg ganske glad derved. Det bestyrker mig yderligere i min Forvisning

om hendes Hjertes uplettede Renhed, og jeg skal ikke nægte, jeg har i de sidste Dage faaet en hel Del tilovers for Velanstændighedsfølelsen, for denne gode, gammeldags Ærbarhed, som vi i vor Tid driver saa mange Løjer med. Det er dog altid den mest ud-søgte Frugt, der gemmer sig bag Bladene. Der er gærne noget ormstukkent ved den, der byder sig frem i al sin rødmussede Nøgenhed og ligesom tilraaber enhver Vejfarende: Tag mig!

Her paa Hotellet falder Figenbladene efter en foruroligende Maalestok. De endnu let rødmende Eroter, jeg straks ved min Ankomst sporede i Luften, har de sidste Dages Sol udruget til en Skare brunstige Fauner. Og tilmed har de ynglet saa rigt rundt om i Krogene, at Størsteparten af de Unge (og enkelte af de Gamle med) synes at gaa omkring med Hjærtet i Kinderne. Jeg har observeret det før: der er noget epidemisk ved erotisk Attraa. Hvor den unge Eros, den gamle Adam, eller hvad man nu vil kalde denne dunkle Guddom, der forklæder Menne-

skene enten som Engle eller som Aber, ... hvor han først faar opbygget et Alter i et Menneskehjærte, samler han sig hurtigt en hel Menighed. Alene Frk. Carlsen kan sikkert for Øjeblikket tælle mindst otte ophidsede Tilbedere for sin Fod; og den dumme Flane kroer sig i al denne Hyldest som en Gaas i et Gadekær. Endog den apoplektiske Excellence i det latterlige Karnevalskostume har hun indfanget i sine Snarer. Det er just ikke opbyggeligt at se dette vandrende Lig, der akkurat kan slæbe sig afsted ved en Tjeners Arm, en Storkorsridder og forhenværende Minister, gøre sig til Nar ved hofmæssigt at kysse denne Vinkelskriverdatters Haand og fremlalle Galanterier med sin lamme Tunge. Han har skaffet sig Plads ved Bordet lige ved Siden af hende; og naar hun binder ham Servietten om Halsen eller hjælper ham med at tranchere en Kylling, fortrækker han Ansigtet med en Grimace som en gammel Galt, der endnu paa Slagtebænken gottes sig, naar man klør den paa Ryggen.

Assessor Tofte er her endnu, skønt det

hver Dag hedder sig, at han skal rejse. Jeg forstaar mig ikke paa det Menneske. Enten maa han være meget sikker paa sig selv, eller hans Lidenskab har allerede taget Magten fra ham. Jeg frygter, det er det sidste. I Gaar efter Middagen, da vi Herrer stod og røg Tobak paa Verandaen, kom han for første Gang hen til mig og indledede en Samtale om de nyeste Mykenæ-Fund, som han netop havde læst om i Bladene. Jeg fik det bestemte Indtryk, at han endelig havde taget den Beslutning at frigøre sig, og at han nu bl. a. vilde søge at bortjage det ugunstige Indtryk, hans hidtidige Opførsel havde maattet gøre paa mig. Han saa' meget nervøs og forvaaget ud. Det var aabenbart kun med den største Anstrengelse, at han holdt sin Opmærksomhed fæstet ved Samtalen. Nede i Haven stod nemlig Frk. Carlsen mellem en Flok leende unge Piger og underholdt sig med et Par Herrer. Jeg kunde mærke, hvordan der ved hvert forstærket Latterudbrud dernede fra gik en uvilkaarlig Sistring igennem ham; og da Frk. Carlsen tilsidst tog den ene

af Herrerne under Armen og løb syngende ned igennem Haven, tabte han fuldstændig Talens Traad.

Hvordan i Alverden skal dette ende? Man begynder allerede at hviske livligt om ham rundt i Krogene, og han kan umuligt undgaa at mærke det. Desuden bliver Forholdet mellem ham og Arkitekt Ishøj for hver Dag mere truende. Det er ligefrem uhyggeligt at være Vidne til den Balstyrighed, hvormed denne unge Buk ved enhver Lejlighed render ham sine Horn i Livet. Den grove Spøg med Plakaten paa Gaardskarlens Ryg, (hvis Mening Alle godt forstod), har aabenbart givet ham Blod paa Tanden. Igaar, da der ved Middagsbordet serveredes Champagne i Anledning af Excellencens Fødselsdag, løftede han pludselig sit Glas og raabte op til den øverste Bordende, hvor Hr. Tofte og Frk. Carlsen netop sad og spøjte med en Knallert: »Deres Frues Skaal, Hr. Assessor!« — Assessoren blev bleg som sit Skjortebryst, og rundt om Bordet faldt en forlegen Stilhed. Jeg begriber ikke, at han vil udsætte sig for

Sligt! Hvor er det dog uværdigt for en saadan Mand at maatte tie til en saa blodig Fornærmelse af en Dreng som Arkitekten!

— — Men jeg maa holde op. Jeg hører Vognene køre frem for Porten. Gid jeg dog kunde blive hjemme! Jeg har ikke den bitterste Lyst til den Udflugt. Vilde endda min lille Gertrud titte ud gennem Rosenhækken, naar vi kører forbi! Blot et Glimt af hendes Kjole, og jeg skal være taalmodig og tilfreds. — — Ak, jeg er jo selv en forelsket Nar! Fordi jeg ikke har set hende i Dag, er jeg allerede ganske modløs. Allerværst er det dog, at jeg igen er begyndt at faa lyriske Griller. Hele Dagen summer Rim og Versstumper i mit Hoved som sværmelystne Bier i en Bikube; og jeg frygter meget for, at jeg en skønne Time nedkommer med et pukkelrykket Kærlighedskvad.

Da kan jeg med Sandhed sige, at jeg er vel rejst!

VIII.

Maanen skinner ind paa mit Papir. Jeg har forsøgt at skrive ved den — (hvorfra stammer den vellystfulde Højtidelighed, der griber En, naar man skriver ved Maaneskin? Man har en Fornemmelse af at korrespondere med Aanderne, at være i hemmelighedsfuld Forstaaelse med det Hinsidige. Eller er det kun saadan, naar man er forelsket?). Altsaa: jeg forsøgte paa det, men det lykkedes ikke længe. Jeg har maattet tænde min Lampe og sidder nu og skriver i denne mystiske Dobbeltbelysning, hvori der uafsladelig ligesom pusler smaa Skygge-Djævla frem under min Pen. En frisk Havluftning stryger ind gennem det aabne Vindue og køler dejligt paa min Pande. Ude fra Punschebordet i Haven høres endnu Sang og Skaalen.

Jeg kommer lige henne fra min skjulte Rosenlund. Jeg sneg mig bort fra Punsche-soldet for mulig at faa et Glimt at se af min Gertrud! Desværre! En ubarmhjærtig Haand havde lukket og slukket overalt. Ogsaa Vinduet oppe i Gavlen, hvor hun sikkert har sit Jomfrubur, var ganske mørkt. Hvor gærne havde jeg ikke set hendes Skygge paa det oplyste Gardin, mens hun løste sit Haar! Havde jeg endda haft en Luth! Det er dumt, at det ikke længer er Brug at give sin Elskede en Serenade. Arkitekten har Ret, det er en afskyelig Bedemandstid, vi lever i. Hele Verden har anlagt Kammersorg og bærer sort Flor om Hjærtet. Allesammen har vi vore Anfald af seminaristisk Salvelse — — Hallo, hvor de klinker dernede, de glade Bacchanter! Ja, saadan er det ret! Leve Elskov og Glæde! Lad os genopbygge Templerne for den tvefoldigt smilende Eros. Han er Vejen og Livet! Evoë!

Det var for Resten Skovturen, jeg vilde skrive om. Den gik nok saa fornøjeligt, langt bedre end jeg havde ventet det. Vi var ialt

kun en Snes Stykker, fordi en Del af Selskabet havde holdt sig tilbage (vistnok moralsk indigneret). Først kørte vi til Bækkelund og blev herfra i en Pram færet over til Kalvø. Paa Overfarten oplevede vi et Æventyr, der straks satte os i Stemning. Paa Grund af Lavvande kunde vi nemlig ikke naa helt ind til Kysten med Baaden og maatte lade os bære i Land af Matroserne. Det var uhyre morsomt! Excellencen var ogsaa med. Han havde endog ladet sin Tjener blive hjemme, da vi havde lovet at tage os af ham. Han er egentlig mageløs, den Gamle! Trods Excellencetitel og Apopleksi og Storkors og Gud véd hvor mange andre Onder var han under hele Turen den ungdommeligste af os Alle og trippede forliebt i Hælene paa Frk. Carlsen med den lamme Tunge hængende ud af Mundkrogen. Dér kan man dog se, at Kærligheden virkelig er Menneskets sande Forryngelseskilde. At elske, det er at være atten Aar. Jeg mærker det selv i disse Dage. Jeg har ikke en Gang behøvet mit Karlsbadertsalt. — Naada!

Det var altsaa Skovturen. Først kørte vi i Vogne til Bækkelund og lod os derfra færge over til . . . naa, det har jeg fortalt. Altsaa: Kalvø er en lille, træbevokset Ø, en Slags svømmende Skov, eller rettere et Vildnis, hvor man mange Steder har ligefrem vanskeligt ved at trænge igennem. Øens eneste Beboere er Ræve og Krager; men til Gengæld optræder de sidste i saa enorme Masser, at vi i Begyndelsen maatte skraale hinanden ind i Ørene for at overdøve de opskræmte Skarers vilde Skrig. Da vi endelig havde fundet en passende aaben Plads inde i Skoven, fik vi Mad- og Flaskekurvene frem (der var ikke sparet paa nogen af Delene) og bredte en Dug over Græsset. Min »Borddame« var en vis Frk. Semberlin, københavnsk Almuelærerinde, henved fyrretyve Aar ung, forøvrigt ganske pikant, en Slags moderne Mænade, med et stort, ræverødt Haar i yppig Fylde ned over magre Skuldre, lille Fladnæse og en bred, umættelig Mund; dertil en fortræffelig Tallie og Buste (hvad enten nu Vorherre eller Skædderinden har Æren af disse Herlig-

heder); endelig er hun ikke Spor af snærpet men »taler naturligt om naturlige Ting« — som det hedder. Lige over for mig sad Arkitekt Ishøj, der havde erobret sig hele to Borddamer (deriblandt Frk. Carlsen), og straaledede i Kredsen som en ung Olympier. Der var virkelig noget gudeagtigt over ham. Henimod Slutningen af Maaltidet hældte han en hel Flaske Vin ned i Osteklokken, hævdede denne som et Nektarbæger og raabte først et Preat for alle Tidens Dyndtorsk og Galoschehelte, saa et Leve for fri Skønhed og Glæde, saa igen et Preat for alle fedtede Spækhøkersjæle og sluttelig et Leve for Kvinden med Liljer paa Kinderne, »at sige: Elskovens flammende Ildliljer«. Derpaa tømte han Osteklokken i et eneste Drag, mens vi Andre raabte Hurra.

Bagefter skete der Noget, som jeg ikke længer husker ganske klart (jeg begynder ogsaa at blive søvnig nu). Jeg troer nok, det var Damerne, der fik den Idé, at Arkitekten skulde bekranses; og en Del af Selskabet — deriblandt jeg — løb i den Anledning ind i Skoven for at finde passende Grønt. Som

sagt, de nærmere Omstændigheder kan jeg ikke gøre Rede for . . . jeg véd blot, at jeg pludselig befandt mig ene med Frk. Semberlin inde mellem nogle Buske, og at jeg her — Pokker maa vide, hvordan det kom over mig! — slog mine Arme omkring hende og gav hende et Kys. Hun udstødte et Skrig og flygtede, — dog ikke hastigere, end at jeg nemt igen indfangede hende. Det er hidtil ikke ofte faldet i min Lod at kysse unge Damer. Det var mig helt berusende at holde et kvindeligt Væsen fangen i mine Arme; og da hun ikke gjorde synderlig Modstand, gav jeg hende paany et Kys, denne Gang lige paa Munden (hun havde varme, dejligt bløde Læber). Hun vred sig atter fra mig og løb bort, og denne Gang indhentede jeg hende ikke, før hun havde naaet de Andre ude paa den aabne Plads.

Her var imidlertid Herrerne begyndt at springe Buk, mens Damerne og Excellencen havde anbragt sig henne under et Træ, hvor de klappede i Hænderne og viftede med Sjaler og Lommetørklæder efter hvert vel-

lykket Hop. Den første Springer, jeg saa', var Assessoren, der trods sine fyrretye Aar og en Vægt af mindst 170 Pund fløj som en kæmpemæssig Gummibold hen over Hovedet paa Kandidat Hansen. Samtidigt faldt mit Øje paa Frk. Carlsen, der stod op ad Træstammen og tilviftede ham sit Bifald med sin Hat.

Denne løsslupne Munterhed smittede mig uvilkaarlig. Skønt jeg ingen Sinde har været nogen Akrobat, gav jeg mig uden Forlegenhed i Kast med Idrætten og lo med de Andre, naar jeg trimlede om i Græsset. Saa-dan bør man leve! Fri og frank som glade Guder! Ingen gnomagtig Biden-Negle i Krogene! Tilsidst fandt vi paa, at ogsaa Excellencen skulde med i Legen. Trods hans Protester løftedes han af fire Mand op over Kandidat Hansens Nakke og anbragtes derpaa midt i Græsset, hvor han blev siddende aldeles hjælpeløs og kluklo med apoplektiske Gurglelyd, saa Taarerne trillede ham ned ad Kinderne. Vi Andre — Damerne ogsaa — sluttede Kreds omkring ham, og Haand i Haand gav vi os til at danse og synge.

Men jeg er altfor søvnig nu, og der er for Resten heller ikke mere at berette. Paa Hjemturen kørte jeg i Charabanc sammen med Frk. Semberlin, der under hele Kørslen laante mig nogle mærkelige Øjekast; men jeg har ikke Erfaring nok til at kunne bedømme, om de skulde tilkendegive mig hendes Fortørnelse over min Dristighed eller maaske det modsatte. — — Jeg kan næsten ikke holde mine Øjne aabne længer. Maanen er ogsaa gaaet bort, og nede i Haven er der ganske stille. For lidt siden hørte jeg Kirkeuret slaa. Det er Tid at komme tilkøjs. — Jeg gad alligevel nok vide, hvad Frk. Semberlins Blik havde paa Samvittigheden. Skulde det virkelig betyde en Invitation?

IX.

Det hed sig igen i Morges, at Assessor Tofte skulde rejse. Man fortalte endog, at hans Orlov udløb i Dag, saa han nu umuligt kunde opsætte Afrejsen længer. Ikke des mindre er han her endnu, og jeg ser ikke Spor af Tegn til Opbrud. Derimod forlyder det, at han i Formiddags skal have været paa Telegrafstationen og telegraferet, endog to Gange. Hans Færd bliver nøje udspioneret her, især af Damerne, og hver Dag svirrer det med Rygter. Blandt andet vil man vide, at han og Frøkenen i Gaar Aftes efter Punschegildet skal være set sammen nede ved Stranden, begge meget animerede — (vi var vist for Resten Alle temmelig oplivede i Gaar!) — og der hersker øjensynlig blandt en Del af Gæsterne en stærk Ophidselse. Jeg

véd snart ikke længer, hvad jeg skal tænke. Jeg gaar i Dag omkring med en Fornemmelse af, at Himlen er i Færd med at styrte ned over os Allesammen.

Mere end én Gang i disse Dage er det faret mig gennem Hovedet, om jeg ikke skulde tage Mod til mig og tale rent ud til Assessoren om hans Forhold og om den Folkesnak, han har udæsket her; — jeg syntes, at jeg ligefrem havde en Forpligtelse dertil. Men nu ved Middagstid mødte jeg ham paa Trappen, og jeg kom næsten til at gyse ved ret at faa Øjet op for den afskrækkende Forandring, der i de sidste Døgn er foregaaet med ham. Han saa' ud som et Menneske, der i mange Nætter ikke har faaet Søvn, og som endnu ved højlys Dag forfølges af frygtelige Syner. Jeg tænkte: nu skal du tale! Men han gik mig saa hastig forbi, at jeg ikke kunde faa Ordet sagt. Desuden gengældte han næppe nok min Hilsen, hvorimod han i Forbifarten saa' paa mig med en unaturlig barsk, udfordrende Mine, som vilde han

med den tilbagevise enhver Dom om sin Handlemaade.

Vi Mennesker gaar daglig omkring og smaasnakker om Kærligheden — saa glade, saa trygge i Tillid til den Indbildning, at ogsaa Lidenskaberne i vore Dage er blevne tamme og smukt afrettede. Fra Barnsben lærer vi at forherlige Kærligheden; vore Digtere lovsynger den som Himlens søde Naadegave, og Kunstnerne fremstiller den billedligt som et hvidt Duepar, der næbbes. Derfor sniger denne Rædsel sig over os Alle, hver Gang Vilddyret viser sig for os i sin sande Skikkelse som den blodtørstige, umættelige Ørn, der sønderslider Menneskenes Hjærte.

Men jeg vil ikke mere tænke derpaa. Jeg har en afskyelig Hovedpine i Dag, og jeg har slet ikke truffet Gertrud, skønt jeg hele Formiddagen har kredset om hendes Bolig. — Dog, det er maaske netop godt! Allerbedst var det maaske, om jeg aldrig saa' hende mere — hvem véd? Jeg sætter, at vi for Alvor blev forelskede i hinanden.

Umuligt var det dog vel ikke. Hvad saa? Er jeg bedre end Assessoren? Hvad der kan hænde for den Ene, kan vel ogsaa blive den Andens Lod. — Jeg gjorde sikkert allerbedst i at tage helt bort. Denne evige Nerve-spænding, hvori jeg her vil komme til at leve, kan heller ikke være mig god; og det Selskab, som jeg i de sidste Dage har sluttet mig til, passer slet ikke for mig. Et Par af de unge Mennesker fra i Gaar har allerede generet mig med en paatrængende Familiaritet og foreslaar hvert Øjeblik med et dumt Grin, at vi skal springe Buk. Selv Excellencens Selskab er ikke fri for at være kompromitterende. Jeg hørte i Morges, at hans Rygte aldrig har været det bedste, og at han langtfra er velset i de gode Kredse.

X.

En gammel Krønike rinder mig i Dag stadig
i Hu:

Det er en hed Middagsstund i Paradisets Have. I en Kæmpebanans lyse Skygge sidder den unge Adam og knækker Nødder ved Bredden af en lille, himmelblaa Bæk, der rinder hastigt hen mellem Bregner og mosbegroede Sten.

Hans Bryn er rynkede i Vrede.

Han er saa fortvivlet over sin Ensomhed, saa træt og syg af Tilværelsen, saa mæt af Havens bugnende Overflod, at han ikke en Gang gider spise de søde Nøddekærner men spytter dem fra sig, saasnart han har tilfredsstillet sine hvide Hjørnetænders Knusetrang paa de stenhaarde Skaller. Da han ikke har flere tilbage, smider han sig paa Ryggen i

det jomfruelige Græs, lægger Hænderne under Nakken og begynder af lutter Kedsomhed at løfte skiftevis det ene og det andet Ben i Vejret, mens han med oppustede Kinder søger at eftergøre snart Løvernes Brummen, snart Sjakalernes Hyl, snart Papegøjernes øresønderrivende Skrig.

Et lille rødt, vevert Egern kommer hoppende ned fra Træet og begynder at pusle indsmigrende omkring ham. I sin Forbitrelse sparker han det med Foden ud i Bækken.

En Stund sidder han atter oprejst og ser interesseret paa, hvordan det lille Dyr kæmper med Bølgerne. Da det tilsidst i et Krampeanfald tumler rundt, dukker under og forsvinder, opslaar han en vild, hoverende Latter, der giver Genlyd i Kæmpetræets mægtige Krone og faar den lille Verden af kvidrende Smaafugle deroppe til pludselig at forstumme. Tavse flyver de bort over hans Hoved.

Han ser sig ængstelig omkring.

Godt, at den Gamle ikke saa' det! tænker han og griner med sin brede, af sorte Dun beskyggede Mund. — Jeg fik mig vel ellers

en Præken ligesom forgangen, da jeg vred Kæben af Led paa den sorte Hanbjørn. Haa!

Og atter lægger han sig tilbage i det blomsterfyldte Græs og puster sine solbrunede Kinder op, idet han forsøger at snakke efter »den Gamle« ved at efterligne de store, blaa-snude Abers dybe Gluffen.

Men Duften fra et Heliotropbuskads et Sted i Nærheden og Middagsstundens tunge Varme har gjort ham døsig. Uden at vide af det falder han i en fast Søvn.

Mens han sover, drømmer han.

Han drømmer, at Gud Fader kommer til ham og skærer i hans Side. Og da han vaagner ved Smerten og rejser sig overende for at gnide Søvnens af Øjnene, staar Vorherre virkelig foran ham, indhyllet i sit lange, hvide Haar og Skæg, der dækker hans Legeme som en skinnende Sølvkjortel.

Men bag ved Vorherre, holdende ham forsagt i Kjortelen, staar en anden Skikkelse, som Adam ikke før har set, og hvis hvide Hud og røde Kinder og lange, bløde, mørke Haar faar ham til at stirre . . . stirre med

vidtopspærrede Øjne og tilbageholdt Aandedræt.

Han vil springe op. Men Vorherre holder ham blidt tilbage med sin Haand og siger:

»Min kære Adam! Jeg gav dig min Have at vandre i, Frugter gav jeg dig at æde, og alle Markens og Skovens Dyr bød jeg dig til Selskab og Glæde. Og dog hungrede dit Hjærte, og du glemte din sønlige Lydighed. Se, derfor, da du sov, tog jeg et Ribben ud af din Side og skabte denne Kvinde, som for dig staar, at give dig hende til Medhjælp. — Adam! Se, dette er Eva! Del med hende dit Liv og dit Leje, som det er Eders Fader velbehageligt.«

Efter disse Ord lader han sin Haand glide kærligt hen over Evas blussende Kind og klapper Adam ligesom mildt formanende paa Haaret. Derpaa forlader han dem. I dybe Tanker vandrer han tilbage ad den lange Allé af skyhøje Palmer, der fører op til de himmelske Boliger.

Henne i Bananens blaa Skygge staar Adam og Eva længe ubevægelige overfor hin-

anden — han ganske fortabt i Beskuen, hun frygtsomt bortvendt, med nedslagent Blik.

Omsider bøjer Adam sig frem for at kigge hende ind i Øjnene. Og varsomt og stille lader han sin ru Haand glide ned over hendes svulmende Lemmer.

Hun kommer til at skælve og vil flygte. Men da slynger han sine brune Arme omkring hende og løfter hende jublende fra Jorden. Hun mægter ikke at gøre Modstand. Og bærende hende i sin Favn skrider Adam stolt over Busk og Sten ned til sit Leje i Liljernes Lund, mens Eva skjuler Ansigtet i sit lange Hovedhaar.

— — —

Mens Skyggerne falder lange i Palmernes Allé, og Himmelrummet fyldes af en rødlig Dis, gaar Vorherre den sædvanlige Aftenvandring i sin Have.

Overalt jubler Fuglene ham i Møde og kaster sig i Skarer for hans Fod. Løven og den guløjede Tigerkat slæber sig paa Bugen gennem Græsset for at slikke hans Haand.

Da han er naaet til Enden af den høje

Allé, hvor Terrænet sænker sig ned mod Svanedammen og det mandelduftende Liljekrat, som er Nattergalenes Hjem, sætter han Hænderne for Munden og raaber med usædvanlig Vælde:

»Adam! . . . Hvor er du?«

En Abefamilie, der sidder i et Cedertræ, farer angstfuld op i Træets endnu solbelyste Top. Svanerne i Dammen dukker Hovedet ned i det gyldne Vand, og inde i et Ris-Krat vender en stor Elefant pludselig omkring og jumper bort med den stive Hale stukket bagud som en Træstok. — Men Adam viser sig ikke.

Da oplader Vorherre atter sin Røst og kalder:

»Adam! — A . . . a . . . a . . . dam!«

Endelig rasler det henne i den blomstrende Liljelund, der blusser ligesom i dyb Skam under Solnedgangens Straaler. Fortumlet, betaget kryber Adam ud.

Med brændende Kinder og med rosenrøde Liljeblade hængende i Haaret kaster han sig for Vorherres Fødder, griber skælvende hans Haand og fremstammer:

»Fader! Herre! ... Tag alle mine Ribben og skab mig Kvinder af dem!«

Da formørkes Skaberens Aasyn. Han støder Adam fra sig og vender sig bort.

Og sorte Tordenskyer samler sig over Paradisets Have, mens han i tunge Tanker vandrer tilbage til sine himmelske Boliger.

»Tag dit Sværd!« siger han her til den gyldent-vingede Cherub. »Ser du Manden og hans Mandinde! Før dem ud af min Have og lad dem forsmægte i Ørkenen!«

XI.

Ja, jeg maa rejse. Jeg troer bestemt, at det i alle Henseender vil være mig tjenligst. Maaske burde jeg endda aldrig have opholdt mig her. Om det saa er Landskabet, begynder det at virke nedtrykkende paa mit Humør. Dette lille Stykke aa-smalle Bælt, disse smaa grønne Skove, disse jævnt stigende Kyster, det er Altsammen saa smaatstilet, saa indestængt, næsten legetøjsagtigt. Jeg burde være rejst bort til fjerne og ensomme Steder med fremmed og storladen Natur, til Blaa-vandshuk eller Bulbjerg. I Stedet for at ligge her og pjaske i denne Brakvands-Rendesten skulde jeg have følt Vesterhavets saltsydende Brænding brydes over min Ryg. Jeg trænger til en Gang igen at gribes af Naturen i dens Vælde, til at lade Tankerne hvile ud i

store Vidders ubrydelige Stilhed og skaffe Blikket fri Tumleplads i et uafstumpet Himmelum. Her promenerer man spidsborgerligt paa den lilleputagtige Strandvej, der aldeles ligner et Stykke udflydt København. Som en Art Ferie-Pensionist sidder jeg regelmæssigt hver Aften paa Bænken ude paa Molen, med Hænder og Hage hvilende paa Haandtaget af min Sommerparaply, og betragter (med et Blik paa-skøns over Brillerne) den ensformige Solnedgang, ser paa, hvorledes efterhaanden Farverne fortøner sig over Himmel og Hav, hvorledes Skrænterne og Skovene hyller sig ind for Natten i blaalige Gevandter, indtil det Altsammen ligesom synker ned og forsvinder i en gusten Taagedyne.

Jeg kommer for Resten netop derude fra, hvor jeg har haft en Samtale med Dr. Levin, der sad paa Bænken, da jeg kom. Jeg kan ikke gøre for det, . . . endskønt jeg godt indser, at vi Alle er uretfærdige mod denne Mand, der sikkert er et baade kundskabsrigt og originalt begavet Menneske, formaar jeg ikke at overvinde min Aversion for ham. Fra

hele hans Person slaar der mig i Møde en klam Kælderkulde, som uvilkaarlig faar mig til at vende det Lodne ud.

Det var nu i Dag ikke saa meget hans aparte Væsen, der stødte mig; ikke heller den aabnemundede Maade, hvorpaa han uden Spor af Indledning (som det synes at være hans Vane) begyndte at tale om det, som for Resten Alle i disse Dage taler om: Assessorens formentlige Forhold til Frk. Carlsen. Det var den filosofiske Overlegenhed, hvormed han drøftede og bedømte den hele sørgelige Affære. Det var den fuldkomne Ufølsomhed, der kom til Orde i de langsomt udtalte, aabenbart nøje overlagte Bemærkninger, hvormed han uddissekerede og optrævlede de forskellige Traade i Assessorens Forhold for at bevise, hvorledes en saadan Mands »kaotiske Aandstilstand« under de givne Omstændigheder naturnødvendigt maatte føre til den foreliggende Katastrofe. Det var for mig som at se en Vivisektør koldblodigt tilfredsstille sine videnskabelige Interesser i en Tilskadekommens rindende Saar.

Jeg blev lidt hed i Kammen; og skønt jeg ellers i visse Maader kunde have givet ham Medhold, svarede jeg (vistnok temmelig hvast), at Begivenheden forekom mig adskilligt mere egnet til at vække Medlidenhed end til psykologisk Underholdning. Jeg tilføjede, at man overhovedet skulde vogte sig for at dømme i en saadan Sag, og at man — hvor meget der end kunde bebrejdes Assessoren — dog til syvende og sidst var nødt til at anerkende Lidenskabens Ret.

Han strøg sig med sin skyggeagtige Haand ned over det lange Rabbinerskæg og sagde efter en Pavse:

»Lidenskabens Ret? . . . Er det ikke ogsaa en af de overtroiske Forestillinger, som bidrager til at holde Menneskene nede paa Halvbarbarernes Niveau? Hvorfor skulde vel de Handlinger, der er Udslag af en abnorm, sygelig Aandstilstand, have en højere Gyldighed end de, vi foretager os i Sjælens sunde og klare Ligevægtsøjeblikke? Og naar den sygelige Tilstand endda er selvforskyldt?«

Jeg tænkte i mit stille Sind: ja saadan

snakker Ræven om Rønnebærrene. Og da han blev ved at udvikle sin Tanke og tilsidst drev den ud i det rene Parodoks, bl. a. ved at forlange Lidenskaberne bedømte fra et Synspunkt, svarende til det, der har gjort sig gældende i en Bestemmelse i den militære Straffelov, hvorefter Forseelser udøvede i Beruselse paafører dobbelt Straf, nemlig baade for Rusen og Forseelsen — afbrød jeg ham med den ret nærliggende Indvending, at Menneskehedens højeste Idéer, dens værdifuldeste Tanker, dens største og stolteste Bedrifter dog næppe var undfangede eller udførte i den upaavirkelige Sjæsligevægt, han syntes at vurdere saa højt, men tværtimod i Lidenskab, ja Ekstase.

Men han lod sig ikke anfægte. Med sin uforstyrrelige Selvtillid erklærede han, at ogsaa det var en Overtro. Det var ikke blot i Fuglenes Verden, at de, der løftede sig højest og skuede videst, tillige havde det roligste Vingslag, den mest beherskede Flugt. »Konsekvensen vilde jo ellers ogsaa være« — sagde han — »at hysteriske Kvinder og Tyfus-Re-

konvalescenter kom Menneskeidealet nærmest, da det dog uimodsigeligt er dem, der lettest og stærkest kommer i Affekt.« Han tilføjede, at denne Miskendelse af en strengt nøgtern Livsbetragtning havde været skæbnesvanger for Menneskene, idet den havde forledt dem til paa alle Omraader at skabe sig falske Forbilleder. Selv en tilsyneladende saa uhildet Mand som Assessoren var i Virkeligheden et Offer for den Overspændthed, vi Alle fra Barndommen opdroges til. Og derfor taaltes, ja beundredes til en vis Grad en Menneskekarakter som den unge Arkitekt Ishøj, der var en slet og ret Attrape, dannet efter de gængse Forestillinger om en Helt.

Jeg huskede i Øjeblikket ikke hans Kontrovers med Arkitekten og indskød derfor den Bemærkning, at en ung Mand, der i Toogtyveaars-Alderen havde vundet Akademiets store Guldmedalje og desuden paa forskellige andre Maader indlagt sig Fortjenester, dog ikke ret vel kunde benævnes en Attrape. Men da saa' han paa mig med sit uigengivelige, sokratiske Smil og spurgte:

»Hvem har fortalt Dem det?«

»Det har han selv.«

»Ja, jeg kunde næsten tænke det. Tilfældigvis kender jeg Hr. Ishøjs Forhold temmelig nøje, idet jeg i adskillige Aar har staaet i Forretningsforbindelse med hans Fader, og jeg kan forsikre Dem, den unge Mand har altid været en stor Døgenigt, der i al sin Tid kun har udmærket sig ved tre Ting, nemlig ved at lyve, skryde og gøre Gæld.«

Han udtalte sig med saa stor Bestemthed, at jeg blev tvivlraadig. Og uvilkaarlig fór det mig ud af Munden, om Arkitekten da heller ikke havde vundet Præmier for Kapsejlads.

»Aldrig.«

Om han heller ikke spillede paa Violin, Violoncel og Fløjte?

Hr. Ishøj kendte temmelig sikkert ikke en Node, mente Dr. Levin. Og han tilføjede: »Alt dette har han altsaa bundet Dem paa Ærmet! Ja, hvorfor ikke? Det betragtes jo i vore Dage ikke alene som undskyldeligt men næsten som en særlig Naadegave at have

vanskeligt ved at skelne Løgn fra Sandhed. Det kaldes at være i Besiddelse af en frodig Fantasi.«

Jeg vilde endnu i dette Øjeblik ikke have troet, at han talte sandt, dersom jeg ikke ved min Hjemkomst havde faaet hans Ord fuldstændig bekræftet af Kandidat Hansen, der kender den unge Labans Forhold meget godt, og hvem jeg derfor straks opsøgte. Aldrig har jeg kendt Mage til Frækhed! Det ærgrer mig unægtelig, at jeg har kunnet lade mig saaledes dupere af dette »Renaissancemenneske«. Jeg plejer dog ellers at have et ret aabent Blik for mine Medmenneskers svage Sider. Men det trøster mig, at min første Bedømmelse af Fyren altsaa var fuldkommen korrekt.

XII.

Min Beslutning er taget, min Randsel snørt.
I Morgen er jeg over alle Høje!

Jeg har set Gertrud. Efter at jeg i de sidste to Døgn forgæves havde søgt hende paa Udsigtsbænken og Vejene omkring Villaen, opdagede jeg hende i Formiddags inde i Haven, hvor hun stod i en tankefuld Stilling, med Haanden under Kinden, Albuen støttet til Verandatrappens Rækværk, og saa' paa, at en Havekarl opbandt en Rosenbusk. Jeg blev længe staaende paa Afstand for ubemærket at kunne betragte hende. Hvor hun var yndig i sin hvide Kjole! En Tanagra-Statuette, forestillende den drømmende Uskyld! Jeg havde ikke troet, at hun virkelig var bleven mig saa kær, saa dyrebar. Jeg forstaar det ikke selv; men jeg følte det i hint Øjeblik med vemodig Glæde, at jeg endelig, virkelig elskede!

Da jeg gik forbi Havelaagen og hilste, saa' hun op — først ligesom studsende, derpaa med et uroligt, næsten sky Blik, der endnu tydeligere end forleden røbede for mig, at jeg havde faaet Plads i hendes Hjærte.

Hele Dagen har jeg vanket omkring i Skoven og ved Stranden som en viljeløs Ting, tumlet om som en Bold mellem Ja og Nej. Nu har jeg overvundet mig selv. Jeg rejser. Jeg vil betrygge mig mod enhver Fare ved paa Forhaand at undvige den. Jeg vil ikke styrte dette uskyldige Barn i Ulykke; vil ikke, at den Dag skal kunne komme, da jeg søndertræder hendes Hjærte, da jeg dræber hendes Livs Lykke og glemmer maaske mange Aars Hengivenhed og Troskab for en slank Hals eller en velskabt Fod. Jeg vil ikke have et Sjælemord paa min Samvittighed. Jeg tør ikke!

Er dette overspændt? Handler jeg i Overilelse? Mit Hjærte siger Ja, Ja... og tusinde Gange Ja. Men en anden, en dybere Røst tordner ubønhørlig for mit Øre sit afgørende: Nej! — Er jeg ikke en Mand som alle de Andre,

der sveg deres Troskabsløfte? Har jeg ikke de samme Lidenskaber, de samme Drifter, maaske endda stærkere end de Fleste? Har mit Liv været mere uplettet, min Dyd større? Dersom jeg havde Dr. Levin her, vilde han sikkert med matematisk Nøjagtighed kunne bevise mig, at Assessor Toftes Skæbne ogsaa vilde blive min. Behøver jeg forøvrigt Beviser? Den rødhaarede Almuelærerinde minder mig hver Dag tilstrækkeligt om min Svaghed. Siden jeg forleden paa Skovturen begik den Uforsigtighed overfor hende, omkredser hun mig bestandig i al sin afskrækkende Hæslighed og udstiller frækt sin smækre Tallie og fulde Barm til min Beskuelse. Og — hvorfor lyve for mig selv? — skønt jeg aner, ja er fuldt overtydet om, at disse Yndigheder alene er Skrædderindens Værk, tildrages uvilkaarlig mit Blik.

Det er den sande Forbandelse, vi tog med fra Edens Have — aldrig at mættes, evigt at hungre.

Det staar fast: jeg rejser. Jeg har betalt min Regning for at kunne drage afsted allerede

i Morgen ved Daggry. For sidste Gang sidder jeg her og skriver ved mit lille Bord. For sidste Gang hører jeg den puslende Støj af Folk, der gaar tilsengs rundt omkring mig. Den eneste, jeg har taget Afsked med, er Dr. Levin, der af sig selv kom hen til mig og sagde Farvel. Han havde af Hotelværten hørt, at jeg vilde rejse, og trykkede mig ligesom anerkendende i Haanden. Jeg forstaar det ikke. Skulde han ane noget om Grunden til min Forsvinden? Eller var det blot en Indbildning af mig? ... Han gør mig altid saa underlig til Mode, den Mand. Da jeg fortalte ham, at jeg agtede at anvende de faa, resterende Dage af min Ferie til en Fodtur omkring paa Fyen, sagde han, at vi da muligvis mødtes igen; han agtede om et Par Dage at besøge en Ungdomsven, der var Læge et Sted i den sydvestlige Del af Øen; og han anbefalede mig et Krosted dér i Nærheden, som han selv et Par Gange havde overnattet i. Jeg forstaar ikke, hvad det er for en Interesse, han pludselig har faaet for mig, og jeg troer, det er

bedst at sørge for, at vore Veje ikke oftere krydses.

— — —

Det er Midnat. Jeg har skrevet et Brev til min Søster Ellen, et andet til Fætter Fredrik, og jeg har bundet en lille Buket af Lyng og Timian, som jeg i Eftermiddags plukkede ude paa Bjerre Bakker. Den er til Gertrud. I Morgen tidlig, mens Alle endnu sover, vil jeg med Randslen paa Ryggen liste mig ind ad Have- laagen og lægge den ved Verandatrappen. Vil du da forstaa, at den er fra mig? Og vil du tage den som en Afskedshilsen fra En, der blot vilde dig det Allerbedste? — Men naar Dagen er til Ende, saa kast den bort tillige- med enhver Erindring om den sorts mudsede Trolde, der dristede sig til for et Øjeblik at vække dig af din Tornerosesøvn. Sov, sov, Prinsesse, i Ungdomsdrømmenes fortryllede Borg! Der er du lykkeligst!

XIII.

Jeg boer her i et lille Krosted paa et afsides Stykke Land, en gemt Krog, der tilsyneladende ikke har mindste Samkvem med den Verden, der er udenom. Jeg er dumpet ned mellem Folk, der lever et mærkeligt, stillestaaende Liv, uberørt af den sidste Menneskealders hæseblæsende Fremskridt, Fordærvelse og Kultur, uden fjerneste Trang til at kaste Blikket ud over deres egne Sognegrænser. Hvad der ligger indenfor Hjemmets Horisont, er for dem den hele Verden. Ud over disse grønne Bakker gaar ikke deres Tanker; over disse lange Pilehegn søger ikke deres Længsler. De véd, at de har det godt og trygt, hvor de er. Forsynet har skænket dem en frodig Ager, en dygtig Kvægbestand og en bred Ryg til at bære deres gode Dage. De fortæller det

selv, at saadan som de lever nu, har deres Fædre levet i et Aarhundrede; og disse døde med Vorherres Velsignelse og tyve tusinde Rigsbankdaler gemt i Sengehalmen. Hvorfor skulde de saa forandre sig? — Nej, hvorfor skulde de egentlig?

Jeg kom hertil i Gaar Eftermiddags i det mest straalende Vejr. En Samling drikkende og snakkende Bønder sad inde i Skænkestuen i en saa tæt Tobakstaage, at Solen næppe formaaede at gennemtrænge den. Alle stirrede de mig i Møde med saa bestyrtede Miner, som om jeg i Steden for at træde ind med en fredelig Paraply havde gjort mit Indtog med dragne Vaaben. Det var ligefrem med Vanskelighed, jeg fik den gamle Krokone gjort begribeligt, at jeg var en skikkelig Vejfarende, der ønskede Mad, rigtig, virkelig Mad — Æg, Brød, Smør, Øl — og at jeg ikke havde nogetsomhelst Ondt eller Skalkagtigt i Sinde.

Nu befinder jeg mig allerede som hjemme her, og de fortræffelige Krofolk véd ikke, hvor godt de vil gøre det for mig. Da jeg

i Morges satte mig til Frokostbordet og betragtede det nykærnedede, saltkornede Smør, den hjemmelavede Pølsemad, de næsten alenlange Skiver af det hvide Helligdagsbrød og den gule Sødmlæksost med de røde Safranpletter; eller da jeg i Aftes strakte mig i min hyggelige Alkove med den friske Halm og de store (unægtelig noget tunge og lidt klamme) Dyner og hørte Vejrhanen dreje sig oppe paa Tagryggen, — da følte jeg med et usigeligt Velbehag, at jeg endelig var kommen rigtig ud i Naturen, væk fra Tidens Humbug og forfalskede Glæder.

Ja, det var godt, jeg kom bort! Det er det egentlig forfriskende og fornyende ved Rejselivet, at man hvert Øjeblik voldelig rykkes ud af den Vanemæssighed, hvori vor Aand saa hurtigt lægger sig til Hvile og sover ind. Det er som et Slags Sjæle-Styrtebad; det isner men staalsætter. Tanker og Sindsstemninger faar ikke Lov at gro fast. De idelige Omskiftelser, de mange forskelligartede Indtryk af fremmede Mennesker og ukendt

Natur fremkalder stadig nye Synspunkter hos os og dermed nye Indblik i vort eget Indre.

Nu kunde jeg i saa Henseende vistnok vanskeligt have valgt en bedre Plet end det frodige Fyen med dets livfulde og let tilgængelige Befolkning. Det kan lyde underligt og overdrevent, naar man tænker paa de smalle Bælter, der skiller Fyenboen fra deres Landsmænd i Øst og Vest, men det er ikke desmindre sandt, at de er ligesom af en anden Race, en Race, hvis Blod ruller hastigere, hvis Forstand spiller livligere, og hos hvilken alle selskabelige Instinkter er udviklede næsten som hos en Sydbo.

Jeg kom f. Eks. i Gaar paa min Vandring hertil gennem en Landsby, hvor jeg standsede hos en Mand, der stod og gravede i sin Have, for at spørge ham om Vej. Jeg kender fra Jylland al den ulidelige Mistænksomhed, hvormed man dér i lignende Tilfælde bliver betragtet og ligefrem forhørt. Før man opnaar noget Svar, maa man nøje gøre Rede for, hvem man er, hvor man vil hen, hvor man kommer fra, hvad der er Ens Haandtering,

hvor man har sin Fødestavn o. s. v. Jeg blev derfor behageligt overrasket, da Manden straks med munter Mine huggede Spaden i Jorden og fulgte mig op paa en Høj i hans Have, hvorfra Egnen lod sig overskue, og her gav mig en paa en Gang livlig og nøjagtig Beskrivelse af det, jeg ønskede oplyst. Ganske vist forsøgte han bagefter af sædvanlig, selkabelig Nysgærrighed at udfritte mig lidt om mig selv. Men til Gengæld bød han mig ind i sit Hus, forestillede mig for sin lille, kødfulde Kone, der hjærtelig rakte mig en blød Haand, og for sine to unge, friske Tvillingdøtre (nydelige!), hvis blanke Øjne og buttede Kinders Farve tydeligt røbede, at min uformodede Tilsynekomst straks havde sat deres letvakte Fantasi i Bevægelse. Derpaa førte han mig rundt paa sin Ejendom, viste mig sine Stalde, sin Præmietyr, sin selvavede Hestegang o. s. v. og lod sig ikke stille tilfreds, før jeg havde udtalt mig om det Altsammen og fundet det udmærket. Imidlertid havde den lille Kone og de buttede Tvillinger faaet travlt i Køkkenet; og da vi kom tilbage til Stuen,

stod Bordet her dækket; — og til min Forundring erfarede jeg, at den navnkundige jyske Gæstfrihed lettest er at finde paa Fyen.

Da vi havde spist, bød Manden mig en blæksort Cigar — »Ekstravare«, tilføjede han med en Smule Stolthed — hvorefter han fulgte mig paa Vej. Og idet han ustanselig blev ved at snakke, mens jeg selv gik stille ved hans Side og uvilkaarlig beundrede denne hurtige Forstand, denne mangesidige Indsigt, dette fornøjelige Lune, forstod jeg pludselig Grunden til den uforholdsmæssige Mængde af netop fynske Almuesønner, hvis Navne lyser i vor Kulturhistorie. Endelig tog han Afsked, rakte mig Haanden og takkede mig for Besøget; — det var altid saa fornøjeligt at høre lidt Nyt og se fremmede Mennesker. Derpaa gik han med raske Skridt og aabenbart ganske vel fornøjet med sig selv tilbage til sit Arbejde. — —

Jeg kunde fylde Side efter Side med saadanne smaa Oplevelser fra Gaarsdagens lange Vandring. Min Hjerne har optaget og bevaret utallige præcise Øjeblikks-Fotografier

af Landskaber, Mennesker og Kvæg. Naar jeg gennemblader min Erindring, ser jeg som i en koloreret Billedbog gulnende Kornmarker under en violblaa Himmel; Bondebyer med nydelige røde og gule Huse; grønne Enge med røde Køer; Landsbygader vrimplende af rødmosset Ungdom; Haver fulde af rødmosset Frugt; muntre Bækkeløb, overskyggede af blomstrende Hyben og Tjørn; sorttjærede Bindingsværks-Kroer, men frem for Alt en Samling af disse pragtfulde Herresæder, der ligger her saa tæt som Musereder i en Hvedemark, snart stigende yndefuldt op af spejlblanke Kanaler som en Nymfe af Badet, snart fornemt hvilende mellem mørke Lunde som en straalende Juvel i sin Indfatning.

Uforglemmeligst for mig er dog en Plet med en Kirke og en Præstegaard, der ligger oppe paa en mægtig Højderyg, nær ved en Skov og omgiven af en prægtig, omfangsrig Have eller rettere Park, der gaar i ét med Skoven. Jeg kom gaaende ved Middagstid hen ad en Vej, der steg jævnt til Vejrs dybt nede mellem høje og nøgne Bakker.

Jeg havde den største Lyst til undervejs at kravle op paa dem allesammen, saa indbydende hævede de deres Toppe op mod den blaa Himmel, forjættende svale Luftninger og vide Syner. Men jeg holdt mig skikkeligt nede paa Vejen, indtil jeg oppe paa den højeste af Bakketoppene øjnede den omtalte Kirke. Da modstod jeg ikke Fristelsen længer; og efter nogle Minutters besværlig Opadstigen befandt jeg mig ved Randen af et langt og svimlende dybt Svælg, der med stejle, tjørneklædte Sider sænkede sig under mine Fødder og dannede det gigantiske Leje for en lillebitte Bæk, der gennemstrømmede dets stenede Bund. Langs Skoven og Afgrundens Rand var der dannet en Vej; og overvældet af den Verden af Lys og Land, der ved en Drejning af denne pludselig aabenbarede sig for mig hinsides Svælget, sank jeg uvilkaarlig ned paa en Bænk, der hensigtsmæssigt var anbragt her, for ret at hengive mig til Beskuelsen.

Dette var imidlertid lettere sagt end gjort. Det første Indtryk var Forvirring. Jeg

vidste ikke, hvor jeg skulde lade Blikket hvile i denne Mangfoldighed. Det var, som om hele Fyens Land her laa udstrakt for mine Øjne. Jeg kunde slet ikke finde Rede i det Net af Veje og Pilehegn og Aaløb, i den Uendelighed af Landsbyer, Skove og utallige hvide Hytter, der ligesom mylrede op af Jorden overalt, hvor jeg fæstede mit Blik. Af gammel Vane begyndte jeg at tælle Kirke-taarne men opgav det, inden jeg var kommen over et Felt, som nogle Haandflader kunde bedække. Jeg gav mig til med Øjet at følge Veje, men de filtrede sig ind i hinanden og knyttede sig sammen og blev pludselig borte under min Forfølgelse.

Og jeg faldt i Tanker.

Jeg begyndte at fatte, hvor Verden dog er stor, idet jeg gjorde mig det klart, at Alt, hvad jeg her saa' omkring mig, hele denne uhyre Flade kun var en forsvindende lille Del af det ganske Danmarks Land, et af Verdens allermindste Lande; kun en næppe synlig Prik paa et Landkort, et lille grønt Fnug paa Huden af den stormægtige Moder

Jord. Og — tænkte jeg videre — denne stormægtige Moder Jord er selv kun en lille rullende Himmelbold, en af Verdensaltets allermindste; et uanseligt Sandskorn, der flyver forskræmt gennem Himmelrummet med sine Lande og Have, sine Folkeslag og »Verdensbyer«, med sin Sum af Lidelse og Lykke, af Viden og Kunst, af Suk, Jubel og Elskov. Intet vilde forrykkes, om det Altsammen pludselig forsvandt. Solen vilde lige rolig vandre hen ad sin Bane, Stjernerne vilde blinke med deres sædvanlige, ligegyldige Ro, og kun Maanen vilde faa sig en Forskrækelse og dumpe ned paa en eller anden Kæmpeklode for dér at opbevares som et Kuriosum i et meteorologisk Musæum.

Og dog gaar vi Mennesker omkring med et højvigtigt Alvor, tyngede af vort indbildte Ansvar som »Skabningens Herrer«. Hildet — som alle Puslinger — i vor Forfængeligheds Snarer forbitrer vi os Livet og forspilder dets Goder under en latterlig Følelse af Forpligtelse til at gennemskue den uhyre Verdensmaskine, hvis Storhed vi ikke en Gang for-

maar at opfatte. Var det mon ikke bedre at lade al hovmodig Grublen fare og naivt og taknemmeligt nyde Livet og Øjeblikket saadan som disse jævne, lykkelige Bønderfolk, mellem hvilke jeg her lever, — dyrke vor moderlige Jord, æde dens Frugter, forplante vor Slægt og betragte Alt, hvad der ligger udenfor vor Sognegrænse, som et dunkelt, ufatteligt Hinsides, Verdenssjælens mystiske Bolig? — Jeg begynder at tro det.

XIV.

» **H**vor stedes du, min Gertrudlil'?« —
Nu flammer Himlens Aftenild,
og Natteduggen falder.

I Højens Krat hver Fuglelil
sin Mage til sig kalder.

Jeg ser dig sidde bag din Bog
i Havestuens Vindueskrog,
i Aftensolens Strømme.

En Drossel nys i Haven slog
og kaldte dig af Drømme.

I Lænestolens Pude-Flom,
en Tudse lig, med Mine from
den gamle Trolldheks smiler.

Paa højt oppustet Æddervom
de runkne Hænder hviler.

Dit Vemodsdrag hun stirrer paa,
mens giftigt Blik i Øjets Vraa
som Slangetunger spiller.

Et Solskær ligger, brudt paaskraa,
som Blod paa hendes Brillør.

Selv sidder jeg ved Kroens Mur
løssluppen i Guds fri Natur
og dog saa tung i Sinde.

Hin Time i dit Rosenbur
mig aldrig gaar af Minde.

Farvel, du Engel paa min Vej!
Du blev mig kær, — du véd det ej
og skal det aldrig vide.

Kun Sengens Straa fortæller jeg
hver Nat, hvad jeg maa lide.

XV.

Jeg har igen i Dag været oppe ved den højtsvævende Præstegaard, der ligger kun en halv Milsvej herfra. Jeg er bleven ganske forelsket i denne stille Plet; og naar jeg gaar deroppe i Skoven eller sidder paa Bænken ved Randen af den dybe Afgrund og stirrer ud over det vidtstrakte, solflimrende Landskab, vaagner der en Tvivl i min Sjæl. Jeg begynder at tænke paa, om jeg ikke har taget fejl af mig selv; om jeg ikke i Steden for at have ofret mig til kritisk Vurdering af døde Sprog skulde have viet mit Liv til det levende Ords Forkyndelse, — reverenter talt studeret til Præst, saadan som mine Forældre saa meget ønskede det. Udseendet har jeg jo, efter hvad Folk siger. Og Gud véd, om ikke virkelig en saadan fredelig Sjølehyrde-

virksomhed, et landligt, trygt Familiefaderliv sammen med mit Hjertes Kære vilde være langt mere overensstemmende med min Natur, end en moderne Videnskabsmands ensomme og tankeoprivende Bibliotekstilværelse.

For de har det dog i Grunden godt, de gode Landsbypræster i det gode lille Land Danmark. Deres Gærning er ikke overvættes opslidende, de jordiske Goder tilmaales dem ikke altfor knapt; deres Stilling er højagtet, deres Person ukrænkelig, næsten hellig, og de er sikre paa deres Pension som paa deres Salighed. Men næsten allermest misunder jeg dem deres Præstegaarde og de fast guddommelige Præstegaardshaver. Som disse ligger dér under de hvidkalkede Kirker — fredeligt Side om Side med de Dødes Have, fra hvilken ofte kun en lille Laage skiller dem — er det, som om en særegen Himlens Velsignelse hvilede over dem. Store og pladsrige, dog i al Fordringsløshed; kølige og skyggefulde, dog uden nogen æventyrlig Skummelhed, breder de sig med en egen, gæstevenlig

Hygge ned imod Bøndernes Gaarde og til Landevejen langs det store Gadekær, hvor der ligeledes staar en lille Laage paa Klem, som om den vilde sige til de Vejfarende: Træd kun frit ind, Alle I, som søger Hvile og er lidt anstændigt paaklædte. Vær velkomne Alle, naar I blot vil børste lidt af Verdens Støv af Eders Fødder og ikke forglemme, at det Sted, I betræder, er lidt af en Himmeriges Forgaard. Frygt ikke, at I skal blive for mange; vi har Rum nok under vore brede Trækroner baade til Gamle og Unge. Vi er vant til at give Læ for Alderdommen, at være Ly for al sømmelig Glæde, det lønlige Skjul for kyske Sværmerier. Vi er alle ferierende Turisters Sommerherberge, Skuepladsen for alle Studenters første Forelskelse, Emnet for alle danske Digteres første Sonet. Træd derfor ind uden Frygt! Store Overraskelser eller svulmende Blomsterpragt kan vi ikke byde; men til en Nellike for Knaphullet, en Rosenknop til Haaret har vi altid Raad; og hvis du til Gengæld vil sige et lille opmuntrende Ord om vore unge Pige-

børns tarvelige Arrangements, der er deres hemmelige Stolthed — den lille Stendysse med Gedeblad, denne Farvesammenstilling af Roserne, denne Vedbend, slynget om den runkne Egestamme — saa véd vi, at det vil glæde dem; og naar Efteraarsstormene har slukket hver lille Blomsterfakkel og Sneen bredt sit hvide Jordelin over de gustne Plæner; naar Brændeknuden buldrer i Kakkelovnen, og Lampen brænder den halve Dag, da vil de med Venlighed mindes dig og dit Besøg. — —

Det er mange Aars og mange Slægters kærlighedsfulde Omsorg, der har opelsket disse Idyller, hvortil saa mange af vore bedste og lykkeligste Minder knytter sig. Hvert Træ har en hemmelig Historie; ved hver Busk hænger dyre — lyse eller vemodige — Erindringer. Og naar man en stille, maaneklar Sommernat sidder ene derude under de brede Kroner og lytter til Løvets højtidelige Susen, der spøger over vort Hoved som en aandeagtig Hvisken, synes denne at fortælle om disse mange

Præsteslægter, der kom og gik, der virkede her og døde, som Lindene løves og falme.

Da manes frem for vort Blik Billedet af den brede Bondepræst fra Aarhundredets Begyndelse, Sognets »vor Fa'er«, der vandrede frem og tilbage i disse Gange i sit tomme tykke, graa Vadmelstøj, med den posede Hage værdigt sænket i det stive Halsbind — en Kæmpeskikkelse, hvis lange, stride Haarbuske hang som Blaartotter ud under den bredskyggede Kastorhat; hvis rødgarvede Ansigtshud med de sølvhvide Skægstubbe, hvis svulmende Næse og store, knortede Hænder vidnede om en Mand, der ikke udelukkende stolede paa sin aandelige Overlegenhed.

Men — se! — dér aabnes lydløst Laagen til Kirkegaarden, og ind træder under Maanelysset et nygift Par — nu forlængst døde og glemte — hine unge Præstefolk, der kom hertil en Julidag med Lærkesang og Duft af ny-slaaet Hø. Stille sætter de sig derhenne paa Udsigtsbænken ud mod Dalen og Kirken, hvor de sad saa mangan Sommeraften og

saa' paa Solen, der sank derude bag de fjerne Høje, mens de andagtsfuldt lyttede til Kirkeklokkens dybe Tone, som var den Herrens egen Stemme. Hendes tilhyllede Hoved hviler paa hans Skulder; hans alvorlige Kristus-Ansigt med de stjerneklare Øjne lyser af en usigelig Æmhed, mens de Haand i Haand stirrer tavse ud i Dalens hvide Maanetaage.

Men hør—hør! Henne bag Lindehækken hvisker og tisker Løvet, og Bækken sladrer om den unge Student, der var her sidste Høst; om Præstens egen Betty, der mødte ham her, naar de Gamle sov Middagssøvn; om Bogen, han læste i, om Kyssene, han tog — hys! tys! — og om Ringen, som han satte paa hendes Finger.

— — Saadan spøger og hvisker det hyggeligt rundt om i alle Landets gamle Præstegaarde. Men Mage til den Højtidsidyl, jeg her har truffet, finder man dog ikke mange Steder. Her er al Præstelivets ejendommelige Poesi samlet som i et fuldbaarnt Digt, forstærket og højnet af den om-

givende Naturs Storhed, med hvilken den vidunderlig smelter sammen — ligesom Haven, der gaar i ét med den brusende Storskov rundt om den.

Hvor herligt maatte det ikke være daglig at kunne vandre her, ligesom løftet op over Verdens Ufred og Larm, fortabe sig i Havens slyngede og skjulte Stier eller sidde henne paa den lille, fremspringende Digestump, hvorfra Udsigten aabner sig ned over Dalen til den lange, støvede Vej, hvis slangebugtede Linje kan forfølges af Øjet, indtil den langt borte forsvinder mellem Bakkerne. Fra dette Punkt har Slægt efter Slægt sagtens tilviftet Feriegæsterne det sidste bedrøvede Farvel og det første jublende Velkommen, naar de skumplede bort eller dukkede frem i den høje, buklede Kalesche med de fede Heste halvt skjulte af Støvet! . . . Og saa denne indbydende Bænk under Rønnebærtræerne derude ved Randen af det dybe Svælg! Hvor dejligt det maatte være at sidde dér en stille Lørdagskvæld med sin strikkende Hustru, sin Puddelhund Trofast

og sin lange Tobakspibe og i Mag memorere sin Præken, mens Solen langsomt daler og Klokken fra Sognets Kirke ringer Søndagsfreden ind over dette vidtstrakte, bølgende og rødmende Land, over hvilket man skuer ud som fra en Himmels Trone.

Ja — sandelig! — de har det godt, de gode Præstemænd i det gode lille Land Danmark!

XVI.

Jeg rejser herfra i Dag. Jeg befinder mig alligevel ikke vel her, og der er over tre Mil til et Apotek. Jeg er altfor meget ene. De Tanker, de Anfægtelser, jeg vilde fly, overfalder mig i min Ensomhed som glubske Vilddyr, og jeg er hjælpeløs her som i en Ørken. I Nat har jeg ikke faaet Blund i Øjnene. Hanerne galede lige fra Midnat, og Vejrfløjet skreg over mit Hoved som et Spøgelse. Der maa sikkert være et Uvejr i Vente.

Desuden — jeg pines uafladelig af en Drøm, et Syn, ligemeget hvad! Jeg ser bestandig for mig en Række festligt oplyste Værelser, Assessor Toftes Hjem. Henne under Lampen i Dagligstuen sidder den høje, mørke Moderskikkelse, hvis Billede i de sidste Uger har forfulgt mig Dag og Nat. Hun

smiler roligt og lykkeligt, mens hun træder sin Naal; og rundt om hende springer de to Smaadrenge glade og længselsfulde . . . de venter i Aften Fa'er hjem. Hun har ikke villet hente sin Mand ved Stationen. Hun kan ikke lide denne forstyrrede Modtagelse midt i Perronens Trængsel og Træk men vil give ham sin Velkomst — varm og uforbeholden — her i hans eget Hjem. Inde i Spisestuen staar Aftensbordet dækket med Blomster foran hans Kuvert; og baade hun selv og Drengene har pyntet sig. Hun har ønsket at give Hjemkomsten Præg af en Fest; det er første Gang i deres Ægteskab, at de har været saa længe skilte fra hinanden. Men hvor har hun ikke ogsaa længtes! Hver Morgen, naar hun vaagnede, har hun sagt til sig selv: Nu er der én Dag mindre, til han kommer hjem. Og saa meget de har at tale om! Saa mange Spørgsmaal hun har at gøre! . . . Nu ruller en Vogn ind i Porten. Endelig er han her! — Og dér træder han da ind ad Døren i sit Rejsetøj, endnu varm af Frk. Carlsens kolde

Kys, endnu fortumlet af den sidste, oprivende Afsked. Hans Hustru kaster sig om hans Hals, Børnene klynger sig til ham, . . . og med en grusom Viljesanspændelse kvæler han den sidste, gispende Rest af Skamfølelse, der endnu rører sig i hans Bryst, fremhykler Gensynsglæde, slutter Hustruen i sin Favn, kysser Børnene paa Panden . . .

Nej, nej!

Jeg vil ikke tro det, før jeg faar Vished. Det er umuligt! Saa langt kan det ikke være kommet! . . . Jeg vil forsøge at træffe Dr. Levin i den Kro, han talte om. Han maa vide Besked; maa kunne fortælle, hvad der er hændet, siden jeg rejste; om Assessoren er der endnu; eller hvad?

Ja, Dr. Levin! Jeg har ofte tænkt paa ham i disse sidste Dage. Skulde denne Dødens Apostel virkelig have Ret? Er virkelig Alt, hvad der varmer vor Sjæl, hvad der faar Hjærtet til at svulme og vore Kinder til at gløde, lutter tomt Bedrag? Er Kærlighed, Skønhed, Livets Lyst og Sindets Lykke bare taabelig Indbildning, straalende Fatamorgana-

Billeder, skabte af vor forræderske Fantasi? —
Jeg begynder for Alvor at tro det.

Jeg stod just nu i Aftenstunden ved Solens Nedgang her udenfor Kroen og betragtede et højt Stillads, der staar midt ude paa Mosen tæt herved. Det er blot nogle gamle, sammentømrede Planker, et faldefærdigt Skelet af et fordums Pumpeværk, der rimeligvis i sin Tid har været benyttet ved Vandudtømningen . . . rigtig et hæsligt Skaberak! Men som det stod dér i det store, mørke Moseøde, med en Baggrund af luende Solnedgangsskyer, og spejlede sig i det blanke, rødligt farvede Tørveskær, ved hvis Kant det knejser, var det af en gribende Skønhedsvirkning. Enhver Maler havde øjeblikkelig i Begejstring udødeliggjort det med sin Pensel; en Kunstentusiast vilde hænges Billedet op paa sin Væg som et Klenodie; og dersom et Par Forlovede havde siddet henne paa Skrænten og altfor længe hengivet sig til smægtende Beskuelse, kunde disse fire raadne Planker maaske have bragt deres Dyd i Fare.

Ak, ja . . . saadan er det! Det nytter ikke at løbe fra det. Vi Mennesker vil be-

drages. Sandheden i sin Nøgenhed er os altfor afskrækkende; kun Løgnen finder vi ophøjet og skøn. Derfor skælver min Sjæl i denne sene, graa Skumringstime, Forvandlingens Time, da vor gamle, trætte Moder Jord afstryger sig Dagens Maske og Solens Flitterguld og fremviser sit sande, mørke og furede Aasyn, forstenet i navnløs Rædsel.

— — —

Jeg hører Kromandens Vogn køre frem for Døren. Jeg maa afsted nu for at naa Nattetoget.

XVII.

Dersom Dr. Levin ikke er Fanden selv, er han i hvert Fald hans Amanuensis. Jeg kom hertil for et Par Timer siden, og næppe havde jeg hos Krofolkene forhørt mig om ham, før der rullede en gul Postkaret frem for Døren. Og ud steg Hans sataniske Majestæts Substitut med en ildrød Vadsæk i Haanden.

Han bragte min Tro en Hoben galante Nyheder, en sand Helvedes-Post! Assessor Tofte er rejst til København for at lade sig skille fra sin Hustru, og denne ubetydelige Geschichte var allerede saa vidt ordnet pr. Brev og Telegraf, at han inden sin Afrejse fra Badehotellet kunde forestille Frk. Carlsen som sin Forlovede. Se, det kan man kalde ekspedit Ekspedition, en Skilsmisse pr. om-

gaaende. »Kære Kone, jeg ønsker at skilles fra dig, vær saa venlig at lade mig din Mening desangaaende vide med næste Post.«

Saaledes er dette hellige Ægteskab, der sluttes i Himlen og brydes paa Borgmesterkontoret. Skønt jeg ikke har personlige Erfaringer at tale af, kan jeg af al Ting forstaa, at det i vore Dage er adskilligt lettere at komme af med sin Kone end med en Elskerinde. I første Tilfælde agerer Staten Koblerske og er lutter Gelassenhed. Hvad ønsker De? Ah, Skilsmisse! Sørensen, et Par Stole til den Herre og Dame! Vær saa venlig at tage Plads; vi skal straks være til Tjeneste, det hele er blot et Øjeblik's Sag. Og mod Erlæggelse af et Par Kroner for et Dokument besørger Staten i en Haandevending et Hjem splittet for alle Vinde, gør et Par uskyldige Børn fader- eller moderløse, fraskriver dem deres helligste Rettigheder og sætter med sit kongelige Segl Skam og Vanære paa en hel Familje. Saadan er vor humanistiske Tids Retfærdighed! Den samme Mand, som nylig med saa tung en Haand svang Lovens

tugtende Sværd i Sagen mod det Frørupske Ægtepar — et Par Stakler, der, forpint af Sult og Nød, udfriede deres Børn af en haabløs Armod's Kvaler ved et Par Draaber Skedevand, — den samme Mand rækker Loven en hjælpende Haand til i Anledning af en smuk Hals at dræbe et Par Smaadrenge's frejdige Livsglæde, forgifte dem deres Ungdom og kaste en mørk Skygge over hele deres fremtidige Liv. Og under hvilket Paaskud? Med hvilken Ret? ... »Lidenskabens Ret«. Ha, ha! Nu slaar jeg mig selv paa Munden. Men det er alle Idealisters Lod. Vi vil flyve med Vildgæssene og — pladask! — dér ligger vi med Næsen i den stinkende Rendesten. Nej, den sorte Substitut har Ret! Lad os holde os til Jorden. Lad os ganske nøgternt se paa Tilværelsen og os selv. Og naar vi da roligt afklæder vor helliggjorte Kærligheds-gudinde det poetisk guldindvirkede Skønhedsdrapperi, den blussende Blufærdighedskaabe og det figenbladede Kyskhedsbælte, hvormed vor altid emsige Pyntekone-Fantasi har udstafferet hende, — da maa vi erkende, at vi

Alle slet og ret er Adams Børn. Kvinderne ogsaa! Lad os ikke skabe os! Naar man i fire raadne Planker kan skue en Skønheds-aabenbaring, hvad kan man da ikke med lidt god Vilje gøre ud af to røde Læber og et Par Dueøjne?

Hvorledes var det, Dr. Levin sagde for lidt siden? »Det er en Kendsgærning« — sagde han — »at Nutidens Kvinder, selv de dydigste, ikke kan være sammen med en net, beleven ung Mand uden til en vis Grad at forelske sig i ham.« Saadanne var hans Ord. Og han talte af Erfaring! Som en ganske dagligdags Ting fortalte han mig, at ogsaa han en Gang havde været gift og ladet sig skille; og jeg forstod, at det i dette Tilfælde var Konen, der en skøn Dag forduftede fra Hjemmet med en Galan og tog Børnene med sig.

Ja, saadan er det! . . . Jeg havde en Gang en løjerlig Drøm. Jeg drømte, at Verden var gaaet under, og at det nu var den første Time i Evigheden. Solen og alle Stjerner var bleven splintrede i Himmelummet under

en artig Kanonade, og nu gik de gyldentvingede Engle skarevis omkring paa den store Paradisslette og sang og plukkede Blomster eller sad i Kredse omkring Apostlene og andre hellige Mænd og lyttede til disses vise Tale; — thi nu var Timen kommen, da alle Gaader skulde løses og alle Tvivl forstumme. Henne under et Figentræ sad Sct. Peder, omgiven af en Skare unge Jomfruenge med lysende Glorier om de lokkede Hoveder. Han holdt Armene korslagte over Brystet, en Pegefinger paa Næsen, og forklarede omstændelig alle hidtil dunkle og forunderlige Mysterier. De unge Salige skottede nu og da lidt utaalmodige til hinanden og syntes ikke rigtig at more sig. Men da bøjede en lille gullokket Uskyldighed sig frem og sagde:

»Jamen, kære Sct. Peder! Vil du forklare mig en Ting, som jeg aldrig har kunnet forstaa?«

»Sig frem, mit Barn,« sagde Sct. Peder venligt.

»Hvor kan det være, at Vorherre, som

dog altid var en saa god og kærlig Fader for os dernede paa Jorden, — at han kunde forbyde os at spise af det Træ, du véd nok ... det med den forbudne Frugt?»

»Ja, ja!« istemte straks alle de salige Jomfruer i kvidrende Kor. »Hvorfor maatte vi ikke smage paa den forbudne Frugt?»

Sct. Peder satte begge Hænderne i Siden, spærrede Øjnene op og saa' sig forbavset om i Kredsen.

»Vidste I virkelig ikke det?» sagde han. »Ih, det var naturligvis blot, for at den skulde smage Jer des bedre.«

»Aa ... aa!« udbrød de paa én Gang i hendøende Kor. Og alle de unge Engle-ansigter blev saa lange, saa lange; og de saa' ned for sig, som om de stille tænkte — — noksagt!

Se, den Drøm burde jeg have Digtergage for. Det er ikke Alle, der formaar at drømme sig til en saa fornuftig Livsanskuelse. For Resten ... Pokker med en Livsanskuelse! Jeg har ingen, — og har ikke Brug for nogen. Jeg vil ikke mere tro paa Noget, ikke paa Dyd,

ikke paa Trofasthed, ikke paa Skønhed, ikke en Gang paa Vorherre selv. Naar jeg nemlig betænker, hvordan han fra sin høje Himmel har kunnet overskue hele denne menneskelige Maskerade med dens Narre og sminkede Klovner, føler jeg mig overbevist om, at han for længe siden maa være revnet af Latter.

XVIII.

Det har regnet i Nat. Endnu drypper det fra Træerne, og Himlen hviler tung og graa over Jorden. Skoven, Pilehegnene, den ensomt liggende Kirke derude paa Bakken, — Alt, hvad jeg i den tykke Luft kan overse her fra mit Krovindue, staar underlig udvisket, ulegemligt, ligner fortættet Regn.

Dr. Levin blev allerede i Aftes afhentet af sin Regenskontubernals Vogn — og jeg er egentlig ganske glad derved. Hvor meget jeg end respekterer, ja delvis beundrer denne Mand, som virkelig synes at høre til de sjeldne Mennesker, der lever i streng Overensstemmelse med deres egne Principper, kan jeg ikke udholde længe ad Gangen at være i Stue sammen med ham. Denne matematiske Retlinjethed er mig dog for meget af det

Gode. Under en Samtale med ham har man en Fornemmelse af at blive klempt fastere og fastere i en Skruestik, en logisk Spændetrøje, hvori man gisper efter Luft. Naar han er gaaet, føler man uvilkaarlig Trang til at danse rundt paa Gulvet med en Stol, vende Mølle eller drikke sig en morderlig Rus.

Vi havde i Gaar, umiddelbart før hans Afrejse, en længere Diskussion inde i Krostuen (han var under hele sit Ophold her ikke et Øjeblik udenfor Kroen, idet han — som han selv forklarede — var »absolut uimodtagelig for Naturindtryk«). Naturligvis talte vi igen om Assessor Toftes Skilsmisse. Jeg havde i vor første, korte Samtale derom nok bemærket, at han ikke røbede Spor af Medfølelse med Assessorens saa brutalt forladte Hustru; men efter mit forudgaaende Kendskab til ham havde jeg egentlig heller ikke ventet mig synderlig andet af ham; og desuden fandt jeg en Forklaring, ja næsten en Undskyldning i den Misskæbne, der havde ramt ham i hans eget Ægteskab. Derimod mente jeg rigtignok (med hans

forrige Udtalelser i frisk Minde), at han — endog i langt højere Grad end jeg selv — maatte fordømme Assessorens hele Forhold i denne Sag. Men til min største Forbavselse erklærede han det for at være den naturligste Ting af Verden, at enhver Mand i fuldeste Maal udnyttede en Kvindes Gunst. Med den roligste Mine og i en Række nøje udarbejdede Læresætninger, hvis pedantiske Formulering dannede en pudsigt Modsætning til deres revolutionære Indhold, hævdede han — »af Hensyn til Fremkaldelsen af de bedst mulige Forudsætninger for Sjælens tankefrembringende Sysselsættelse« — den mest uindskrænkede Frihed paa det erotiske Omraade, ja betegnede enhver af Lov eller Vedtægt skabt Begrænsning som et uberettiget Indgreb i den personlige Frihed.

Jeg svarede, at ogsaa jeg i høj Grad vurderede den personlige Frihed, dog kun saalænge dens Udøvelse ikke skete paa Bekostning af Andres Fred og Lykke. Men da strøg han sig langsomt ned ad det store Skæg og sagde med sit ubehageligt selvgode Smil:

»Frihed under Ansvar, mener De? — Er det ikke saaledes, vore Dages Stikord lyder?«

»Nu vel.«

»Men vil De ikke tjene mig i at gennemtænke Meningen med denne Sætning,« vedblev han i let docerende Tone. »De vil da indrømme mig, at disse tre Ord indeholder en dobbelt Modsigelse. Det ene Begreb ophæver Betydningen af det andet. Naar jeg hører denne Sentens, kommer jeg altid til at tænke paa den gamle Remse: »En Bøfsteg uden Løg, en Skorsten uden Røg o. s. v.«. Dersom nemlig Frihed betyder noget andet end Ansvarsløshed, saa har Ordet slet ingen Mening. Enten er Noget tilstedeligt, eller det er utilstedeligt. At sige: dette maa du gøre, men gør du det, maa du alligevel risikere at faa Straf — det vilde Enhver kalde en Meningsløshed. Lad os betragte Sagen nærmere. Hvad er Frihed? Der er i vore Dage intet Ord, der saa ofte misbruges, idet dets sande Betydning saa uforstandigt bortforklares. Ordet har ingen Mening, dersom man ikke dermed mener Nydelses-Frihed, Retten til vore Drifters

uhindrede Udfoldelse. Enten har vi denne, og har den fuldt ud, eller vi har slet ingen. Naar saa Faa vil erkende dette, ligger det i, at vi i vor Tidsepoke ikke vil være vore Instinkter som saadanne ærligt bekendt, ikke aabent nok anerkender dem som Menneskenaturens Grundpiller men poetisk forklæder dem som Lidenskaber eller »Sjæleattraa«, formummer dem i al Slags fantastisk Udstaffering, paa samme Maade som den middelalderlige Gothik — i Modsætning til den klassiske Arkitektur — skjulte en Bygnings sande Struktur under et uroligt Krimskrams af symbolske Rosetter, Liljer og Fabeluhyrer.«

Saadanne omtrent var hans Ord. Jeg har nu ikke synderlig Interesse for den Slags Filosoferen i det Blaa og søgte derfor at lede Samtalen tilbage til dens oprindelige Udgangspunkt. Jeg førte igen Assessorens Sag paa Bane og gjorde den Bemærkning, at selv om man vilde se ganske bort fra hans Forhold til Hustruen, hvis Krav — det indrømmede jeg — ikke kunde siges at have absolut Gyldighed, saa kunde man i hvert

Fald umuligt fritage ham for Ansvar overfor Børnene, hvis Uskyldighed han krænkede, og over hvis Ungdomshjem han uretfærdigt kastede en mørk Slagskygge.

Men denne Indvending afviste han med en Bestemthed, ja næsten Varme, der særlig var mig paafaldende i Betragtning af, at han selv havde lidt den Skæbne at se sine Børn kastede vilkaarligt ud for Lud og koldt Vand mellem Fremmede.

»Jeg troer snarere« — sagde han — »at Assessoren (maaske ubevidst) har gjort sine Børn en stor Tjeneste, for hvilken de en Gang i Tiden vil være ham taknemlige. Disse nordiske Hjem, dette meget lovsungne Familieskød fremkalder i Sjælene en kunstig Varme, en Drivhustemperatur, der udygtiggør dem til at modstaa Livets Storme. Læg Mærke til, at i dette Land, hvor Hjemmet og Familiehyggen er holdt i Ære som næppe mange Steder, her er Daareanstalterne altid overfyldte, og Selvmord hyppigere end maaske noget andet Sted i civiliserede Lande.

Jeg selv er kommen til Verden paa Fødselsstiftelsen; og naar jeg — som jeg troer — er lykkeligere end de Fleste, har dette hovedsagelig sin Grund i den Omstændighed, at jeg aldrig har været Genstand for en Moders eller Faders Kærlighed, aldrig har kendt den Familie-Omsorg, der — samtidig med at svække Viljekraften — uvilkaarlig sætter Skranker for Instinkternes frie Rørelser og derved fremkalder sygelige Forstyrrelser i Sindets naturlige Ligevægt.«

Han gav sig til at forklare sin Tanke nærmere. (Han synes i det hele at høre til den Slags tavse Mennesker, som, naar de en enkelt Gang indlader sig paa at udvikle deres Anskuelse, ikke formaar at holde op igen). Han hævdede, at den sande og eneste paalidelige Lykke var den absolute Uafhængighed af Andre. Hvad det galdt om, var at gøre sig til Enehersker over sig selv. Han anførte det Sted hos Epiktet, hvor der tales om den Pris, for hvilken Verden sælger sine indbildte Goder, saasom Kærlighed, Hæder, Medmenneskers Agtelse o. s. v.; og

han citerede denne Passus: »Hvad koster Salaten paa Torvet? Lad os sige en Obol. Finder du denne Pris for høj, saa misund derfor ikke dem, der kan betale den. Har disse Folk Salaten, saa har du din Obol, som du ikke har udgivet.« Dette var Friheden: at have sin Obol i Behold. Vi var lykkelige — sagde han — naar vi med Sandhed kunde sige, at vi ikke skyldte noget Menneske Hensyn, at Ingen havde Krav paa en eneste af vore Tanker, at vi ved vor Død ikke vilde efterlade noget Savn, og at Ingen og Intet, saalænge vi levede, havde Magt til at forstyrre vor indre Ro, hemme det Sjælens stille Planteliv, hvorunder Menneskeaaenden opfyldte sin Bestemmelse og naaede sit Endemaal: Klarhed og Fred.

Huh! Jeg syntes, at der med ét blev koldt i det Værelse, hvor vi sad, — koldt som i en Ligstue. Selv i dette Øjeblik, da jeg i Tankerne genkalder mig hans Ord, kommer jeg til at fryse, og mine Fingre er blevne blaa af Kulde ved at nedskrive dem.

Og jeg beder i det Stille: O Gud, er dette Livets Sandhed, saa lad mig alligevel hellere fortfare i Løgnen og det skønne, varmende Bedrag!

XIX.

Egnen her omkring er et helt lille Alpeland. Jeg er ganske overrasket af den sydlandske Frodighed og yppige Afveksling, man møder overalt. Snart vandrer man gennem dybe, skovfyldte Kløfter, snart langsmed Bredden af smaa, idylliske Søer, snart gennem tætte Hindbærkrat med et øredøvende Fuglekvidder. Hvert Øjeblik beredes der Blikket nye Overraskelser. Hist hænger en Klynge Smaahuse ned ad en Skrænt; her ryger alle Skorstenene i en Bondeby ved en Mose. Pludselig aabner Bjærgene sig for en storslaet Udsigt vidt over Kysten til et blaanende Hav fuldt af smaa, svømmende Engstykker, ... og et Øjeblik efter lukker atter Alt sig omkring En, og man befinder sig dybt i mørke Skovslugters ubrydelige Stilhed.

Men nok herom. —

Jeg kommer hende fra en Bænk i en pragtfuld Herregaardspark, der med prisværdig Liberalitet staar aaben for Publikum. Jeg havde her — ja, hvad skal jeg kalde det? — en Drøm, et Syn, en Hilsen fra Vorherre.

Jeg har nu altid haft en Forkærlighed for smukke Haveanlæg, — ja, naar jeg skal være ærlig, foretrækker jeg dem for den egentlige, ukultiverede Natur. Jeg føler det bestandig stærkere: vor Sjæl foruroliges i det vilde Fri. Skovenes tætte Skygger, Viddernes Ensomhed, ja selv Strandens enstonige Bølgeslag indgyder os noget af Nattens og Mørkets Angst, af Mareridtets knugende Rædsel. En saadan stilfuld, smukt vedligeholdt Park virker derimod altid velgørende paa Sindet, fylder det med Fred og en ejendommelig barnlig Glæde. Den strenge Lovbundethed, der her hersker overalt; Anelsen om den Inspiration, der har fremtryllet denne Helhedsvirkning, denne enkle, stærke Stemning, fremkalder hos os en Højtidelighed, der minder om den, hvormed vi betræder en Kirke.

Den Park, hvorom jeg her taler, var nu uden Spørgsmaal en af de største og prægtigste, jeg nogen Sinde har set. Den dækkede begge Skraaninger af en langstrakt Indsænkning, i hvis Bund der hvilede en kanalformet, sivomkranset Sø, hvori selve Slottet, de grønne Skrænter, Busketter, Drivhuse, Springvand, store, hvide Stenvaser og to langsomt glideende Svaner højtidsfuldt spejlede sig. Det første Indtryk var paradisisk. Overalt mødte Blikket en Yppighed, der syntes ikke at tilhøre vor Zone. Der var enkelte, fritstaaende Træer, hvis Krones Løvmasse lignede en hel Skov, og hvis Stammer mindede om de Kollusser, man endnu kan grave stykkevis op af vore Moser fra hine fjerne Tider, da en tropisk Vegetation dækkede vore Øer. Men saa' man nøjere til, bemærkede man ogsaa snart, hvorledes hvert eneste af Havens mange hundrede Træer havde faaet netop den Plads, det Lys, den Luft, det Læ, der var nødvendig for dets fuldkomne Udvikling. Man saa', at der laa et overordentligt Studium bag dette tilsyneladende saa tilfældige Arrangement; at

der næppe var plantet en Busk, næppe bortklippet en Gren uden med den sikreste Beregning, uden at hver enkelt lille Del nøjagtigt var stemt ind i den fælles, gribende Harmoni.

Solen var netop brudt frem gennem de tætte Skyer, og jeg blev siddende paa Bænken i over to Timer uden at trættes. Al den Uro, der saa længe havde pint mit Hjærte, al den Gravkammerstemning, som den blege Troldmand havde indblæst mit Sind, vejredes i disse Timer ganske hen. Jeg kunde ligefrem føle, hvordan Traadene sprængtes i det logiske Hjærnespind, hvori min Bevidsthed var holdt fangen. Som en Flok Dreng, der er sluppen fra Skole, tumlede mine Tanker sig ret af Hjærtenslyst rundt paa Græsplænerne og mellem Buskene. Der var artige Tanke-Dreng, der andægtigt beskuede de slyngede Blomsterbedes brogede Mønstre; der var viltre Krabater, der maalte Kæmpetrærnes Højde og Vandets Dybde i Kanalen; og der var visnæsedede Kritici, der lastede Stenvasernes Linjer og Slotsbroens tarvelige Arkitektur.

Men pludselig fløj de alle til Side og for-
puttede sig bag Buskene; . . . hen ad Gangens
solgnistrende Grus kom langsomt en Mand i
en lang, hvid Kutte, med bart Hoved, San-
daler paa Fødderne og Hampereb om det
slunkne Liv.

Jeg var kommen til at tænke paa det
Cistercienser-Munkekloster, der i sin Tid havde
ligget her paa Herregaardens Plads, og som
jeg i Morges havde læst om i Rejsehaand-
bogen. *Insula dei* var dets smukke Navn,
som jeg hele Dagen havde hørt klinge for
mit Øre som Toner fra en himmelsk Klokke.
Jeg kunde nu tydeligt se det for mig med
dets lille Spir og den hvide Ringmur, der
var grøn af Fugtighed næsten op til Tag-
skægget. Portbroderen, en gammel Graaskæg,
sad paa Tærskelen og bad sin Rosenkrans;
og saa stille var der overalt, at man langt
borte kunde høre hans mumlende Bønner.
Men nu lød Bedeklokkens Slag. Og straks
hørtes slæbende Trin af mange Sandaler der-
inde i de lange Gange. Et kronraget Hoved
kiggede ud af en Glug i Muren og raabte

Noget ned til den Gamle, der derpaa rejste sig og forsvandt ind ad Porten. I det samme lød de første, dybe Munkerøster inde fra Klosterkirken:

»Frigør din Sjæl, o Broder i Christo, at du kan annamme Lyksaligheden«.

Selv sad jeg paa en Stenbænk i den grønne Abildgaard — en livstræt Vandringsmand, hvem Klosterfreden vinkede, men som manglede Mod til at sige Verden det sidste Farvel; som med bævende Hjærte endnu tænkte paa sit Hjem, hvor han vilde blive savnet, paa sin lille Søster, som vilde græde, paa sin Plads, som skulde staa tom.

Da hørtes en enkelt, mandig Røst inde fra Kirken:

»Nøgen kom du hid, nøgen gaar du herfra, nøgen skal du staa for mit Aasyn«.

Og Munkekoret faldt ind:

»*Ora pro nobis!*«

Vandringsmanden rejste sig med ét og traadte besluttet Klosteret nær. Men idet han vilde banke paa Porten, saa' han sig endnu en Gang tilbage — ud over det dejlige Alpeland,

som hans Fod nys havde gennemvandret. Derude bag Skoven boede hans Fæstemø. Og hun ventede ham i Aften med blussende Læber og Hjærtet fuldt af Kærlighed.

Da lød atter Stemmen fra Kirken:

»Derfor hvævede Gud Himlens blaa Kuppel over Jorden, derfor skabte han Kødets Lyst og Jordelivets Tillokkelser, at vi skulde nyde Forsagelsens rene Glæde«.

»*Ora pro nobis!*« faldt Munkekoret atter ind — og denne Gang med en saadan Vælde, at jeg vaagnede op af min Drøm. Jeg gned fortumlet Øjnene og saa' mig om. Jeg var virkelig falden i Søvn derinde i Parken, skønt denne imidlertid var bleven befolket af et Selskab Damer og Herrer, der stod i livlig Passiar ikke langt fra mig.

Jeg rejste mig lidt skamfuld og forlod kort efter Haven.

Men endnu i vaagen Tilstand bevarede mine Tanker en forunderlig Klarhed, en klosterlig Fred, som jeg aldrig vil glemme. Tonerne af Munkekoret blev ved at forfølge mig, ... og jeg lyttede andægtigt, mens jeg

stille vandrede hjemad gennem de grønne Dale. Jeg kunde ganske tydeligt skælne de enkelte Stemmer og det højtideligt tilbagevendende *Ora pro nobis*.

Først ved en Drejning af Vejen, paa Toppen af en Bakke, vaktes jeg til fuld Bevidsthed af et pragtfuldt Naturfænomen, der aabenbarede sig foran mig. Lavt paa Nordhimlen lyste en glimrende Regnbue — dobbelt blændende, fordi den tegnede sig mod en sorteblaa Skybanke bag ved Skovene. Jeg havde dog næppe faaet Tid til at beundre den, før den forsvandt. Men et Øjeblik efter brød en ny, endnu mægtigere, om end ikke slet saa farveprægtig Bue frem højere oppe i den regngraaluft og omspændte Himlen fra Horisont til Horisont uden en eneste Afbrydelse. Det var et betagende Skue. Gennem den syvfarvede Æter-Port saaes det bagved liggende, vidtstrakte Regntaage-Landskab i et vidunderligt, ligesom forklaret Skær, — og jeg blev staaende som fasttryllet, aldeles fortabt i det ophøjede Syn. Det var som at se Verden afspejlet i Guds Øje.

XX.

»Nøgen kom du hid, nøgen gaar du herfra, nøgen skal du staa for mit Ansigt«. — Det er jo næsten Dr. Levins Ord. — »Bevar din Sjæl i Frigjorthed, at du kan annamme Lyksaligheden«. — Det minder om Epiktets Formaning om at vogte paa sin Obol. — Fra alle Sider altsaa det samme Svar. Christi Efterfølgere, den hedenske Filosof og den moderne Kateder-Anarkist: Alle stræber de — hver ad sin Vej — mod det samme Maal: den absolute Uafhængighed. Dette er altsaa Sandheden! Gennem Frigørelse til Herliggørelse. Er det saa?

Ak, jeg duer ikke til Grublerier. Jeg har mærket det før: min Hjerne mangler filosofiske Sugeskiver til at holde et Problem fast med. Griber jeg ikke Sandheden, saadan som en

Dreng fanger en Sommerfugl, faar jeg den aldrig fat. Ved Gud, jeg er bleven ganske bleg af de sidste Dages megen Spekuleren. Da jeg i Morges saa' i Spejlet, kunde jeg næsten ikke kende mig selv. Men det er ogsaa en rent forhekset Kro, jeg her er kommen til. Det spøger omkring mig Nat og Dag. Snart stiger blege Munkeskikkelser op af Gulvsprækkerne og strækker — saligt smilende — deres magre Arme ud imod mig. Snart synes jeg at se Dr. Levin træde lyslevende ind ad min Dør, sætte sig paa en Stol og straks begynde paa en docerende Udvikling af sine Anskuelser. Jeg begriber ikke, hvad der gaar af mig. Jeg fatter ikke, hvad det er for en Sygdom, der driver sit Spil med mig i disse Dage. Jeg føler nok, at jeg ikke er rask. Men jeg kan ikke sige, hvad det er, der fejler mig.

Derfor vil jeg rejse hjem nu. Hvad skal jeg her? Jeg længes efter min egen Stues Hygge, efter mine Bøger og efter Søster Ellen. Egentlig er her frygteligt herude paa Landet; især om Aftenen. O, disse saa lovsungne Som-

merafteners ubrydelige Stilhed, — hvor er den egentlig utaalelig! Hvor er den nærgaaende og paatrængende! Selv ikke for den fjerneste Lyd forskaanes vort Øre. Hundelarm og Børneskraal fra langt bortliggende Huse, Bønderkarles raa Tale og Pigernes uterlige Latter bagved Høstakkene, — Alt føres ind til os, uden at vi formaar at værgе os derimod. Selv Blikket krænkes i sin Blufærdighed. Skovene i Horisonten, de lange Pilehegn og de smaa Krat, der kigger op over Bakkerne, Altsammen staar det og ligesom lokker, — vinker os ud til sig med tavse Lader ligesom Skøgerne.

I Morgen vil jeg rejse. Der er kun én Ting, der gør mig tvivlraadig. Skal jeg rejse direkte hjem, eller skal jeg endnu én Gang opsøge Gertrud, ... blot for at sige Farvel, give en Slags Forklaring, fjerne enhver Uvished? For det nytter dog ikke, at jeg vil blive ved at lyve for mig selv. Jeg véd jo meget godt, hvad der fejler mig. Lad mig være helt ærlig en Gang. Bort med al Forstillelse nu! Disse Dages megen Tankelarm,

hele denne spekulative Rummel har jo blot skullet overdøve mit Hjertes tyste Kalden, bortskræmme det Minde, der i hver stille Time frygtsomt har besøgt mig. Det har ikke før været mig bevidst; men nu forstaar jeg det. — Ja, dette er min Sygdom! Bestandig har jeg ligesom i Smug taget det kære Billede frem af min Erindring og stjaalet mig til at betragte det — angst for min egen Hævn. Du gode lille Pige! Hver Dag har jeg været hos dig og set din lyse Skikkelse sidde ude i Haven, anspændt lyttende efter hvert Skridt, der nærmede sig. Og hver Aften har jeg sneget mig ind i din Stue, hvor du har siddet bøjet over dit Sytøj, aarvaagent iagttaget af et Par grøngule Øjne. Over din klare Pande har Tankeskyer jaget — som drevne af en Storm af urolige Spørgsmaal: Hvorfor kommer han ikke? Forstod han ikke mit Haandtryk? Kan han virkelig være rejst? Og vil han da aldrig komme tilbage?

— — —
 Jo, det staar fast nu. Jeg kommer! Jeg

kommer! . . . Følge, hvad der vil! Jeg maa have Luft! Jeg maa ud af denne kvælende Dunst, hvori den sorte Trolldmand har tryllet mig ind! Hvad er vel det hele? Frihed, Uafhængighed . . . jeg giver Jer det Altsammen for et Kys af en varm Pigelæbe. Fred? Nej, i Storm vil jeg leve! Hellere gaa til Grunde i Lidenskabernes Brænding end sidde paa sin Hale som en levinsk Søjlehelgen og stirre sig salig paa sin egen Navle.

Ja, jeg kommer, Gertrud! Jeg kommer! Blot jeg nævnede dit Navn, manedes alle de gustne Spøgelse i Jorden. Jeg vil straks gaa ud at finde en Blomst til mit Knaphul, en Fjer til min Hat.

XXI.

Atisch! Jeg nøs. — Jeg har været i Styrtebad, at sige i et af de aandelige Styrtebade, der saa herligt driver den lyriske Forkølelse ud af Kroppen paa os. Jeg har faaet, hvad man i daglig Tale kalder en kold Douche, og det har taget et Par Dage for mig at komme rigtig til Hægterne igen. Men hvor den alligevel styrkede! Det er nu min bestemte Hensigt at lade mit kuldkære Følelsesliv gennemgaa en regulær Koldtvandskur efter Dr. Levins Metode. Atisch!

O, du skalkagtige Phantasmus, som naadige Guder sendte os Mennesker til uskyldigt Tidsfordriv, — du er vor Tids sande gamle Adam, som er bleven til vort Livs Fordærv. Og hvor har den gamle Kavaller ikke huseret ubarmhjærtigt med mig denne Sommer! Nu,

da jeg sidder her i min egen Stue, i mine vante Omgivelser, i min vante Atmosfære og tænker tilbage paa den gradvise Stigen i disse Ugers Rejsefeber, — nu løfter sig mit Mellemgulv, og en homerisk Latter klinger op mod mit sværtede Loft.

Men jeg maa give en Beretning om mit sidste Besøg hos Frk. Tornerose. Jeg skammer mig næsten ved at nedskrive den; men jeg maa føre denne min Sjæls ærlige Bekendelse til Ende — til Advarsel for kommende Slægter.

Jeg vil dog overspringe Alt, hvad der hændte mig paa Rejsen dertil. Jeg skal ikke dvæle ved den triste Erindring om, hvorledes jeg i mit Hjertes søde Gensynsglæde steg ind i et forkert Jernbanetog og paa Længslens Vinger fór mod Syd i Steden for mod Nord; hvorledes jeg af den Gund endnu en Gang maatte overnatte i en smudsig Landevejskro og dér glemte min nye Straahat, saa jeg maatte optræde for min Elskede i en tærnet Rejsekasket. Jeg skal først optage Fortællingens Traad fra det Øjeblik, da jeg med

heftigt bankende Hjærte stod ved mine Drømmes ophøjede Maal, den hvidmalede Havelaage, og her med nogen Forbavselse hørte en munter Latter klinge ned til mig fra Verandaen.

Deroppe stod min Elskede i livlig Passiar med et ualmindelig kønt ungt Menneske af næsten sydlandsk Udseende, med mørk Hudfarve og sort Haar. Idet hun fik Øje paa mig, fór hun sammen med den urolige, næsten sky Bevægelse, jeg før havde bemærket hos hende. Rødmende rakte hun mig Haanden og forestillede det unge Menneske som sin Fætter, Student et eller andet.

Jeg blev unægtelig noget underlig til Mode ved at se denne unge Fyr pludselig dukke op ved hendes Side; men jeg fik ikke Tid til at anstille mange Betragtninger derover. Inde fra Havestuen hørtes Trin, og Tantens lille runde Skikkelse viste sig i Døren med sine Glarøjne.

Jeg skylder denne Dame en Afbigt. Straks ved Synet af hende slog det mig, at min Fantasi her havde spillet mig et Puds:

hun var ikke nær saa hekseagtig, som jeg i Forelskelsens stigende Hede havde ophidset mig til at mene. Snarere mindede hun i dette Øjeblik om en noget for velfyldt Flødebolle. Hun næsten omfavnede mig med en over-
svømmende Hjærtelighed, og under mange Ytringer af Gensynsglæde bød hun mig at tage Plads inde i Stuen.

Jeg er ikke i Stand til at gengive vor Samtale. Jeg havde al min Opmærksomhed mistænksomt henvendt paa de to Unge, der sad noget bag ved mig, hver i sit Hjørne af Stuen, men saaledes, at jeg kunde iagttage dem begge i et Pillespejl, der hang paa Væggen overfor dem. Pludselig saa' jeg, at de gav hinanden et Vink, og lidt efter listede de bort bag min Ryg og forsvandt ned i Haven.

Jeg gad gjerne have set mit eget Ansigt i dette Øjeblik. Jeg saa' vistnok overordentlig dum ud. I hvert Fald har jeg aldrig i den Grad haft en Fornemmelse af, at min Forstand sad nede i mine Støvler. Det forekom mig nemlig — (jeg skriver udtrykkelig »forekom«, fordi jeg endnu i dette Øjeblik ikke

med Sikkerhed tør paastaa det) — at hun ude paa Verandatrappen hviskede til ham: »Er han ikke skrækkelig uheldig?«

Rimeligvis mærkede Tanten min Distraktion. Med en vis Forlegenhed — og som en Slags Undskyldning for de unge Menneskers Opførsel — gav hun sig til at tale om deres Ungdommelighed og om det nære Forhold, de fra Barnsben havde staaet i til hinanden. Og af al hendes forblømede Tale, og af den megen, overbærende Hovedrysten, hvormed hun ledsagede den, forstod jeg tilsidst, at det unge Par var hemmeligt forlovet.

Jeg blev mere og mere Idiot. Mine Tanker tumlede rundt nede i mine Støvler, og min Storetaa var lamslaaet af Bestyrtelse. Da jeg var kommen nogenlunde til mig selv, gik jeg den gamle Dame lidt nærmere paa Klingen. Skønt jeg nu godt indsaa', hvor ubesindigt jeg havde betroet mig til min upaalidelige Indbildningskraft, forekom det mig, at Sagens Enkeltheder trængte til lidt nærmere Forklaring. Behændigt ledte jeg Samtalen hen paa det bestemte Afslag, jeg i sin

Tid havde modtaget paa min Indbydelse til Hotellets Skovtur; og af de mange ængstelige Undskyldninger, hvormed hun straks afbrød mig; af den febrilske Iver, hvormed hun søgte at forsvare Niecens store Sky for at komme mellem Fremmede, forstod jeg yderligere, at jeg havde gjort den gode Dame skammelig Uret. Hun var ingen Diplomat, og hendes Forstand stod aabenbart ikke i noget rimeligt Forhold til hendes Hoveds Omfang. Hun fortalte rent ud, hvor ulykkelig hun havde været over min Udeblivelse; hvor hun havde frygtet, at jeg skulde være bleven fornærmet — »for hun vilde rigtignok grumme nødigt støde en af Tante Saras Slægtninge« — og tilsidst ligesom dumpede det hende ud af Munden, at det var Niecen selv, der i hint Øjeblik ved et Tegn havde paabudt hende ikke at tage imod Indbydelsen.

Det risler mig endnu koldt ned ad Ryggen, naar jeg ret betænker min Letsindighed. Jeg sætter det Tilfælde, at den unge Frøken havde været en Kokette, en Flane, ja en løs Fugl — kri-kra! — jeg føler mig som En,

der er sluppen fra Galgen efter at have mærket Strikken krilre paa Halsen. Hvad kendte jeg egentlig til hende? Hvad andet vidste jeg om hende, end at hun havde et kønt Ansigt, en pæn lille Figur og en vanskabt Fod? — Men saadan er det! Et mildt Blik fra et Pigeøje . . . og vort Hjærte staar i Flamme, og vi lægger vort Liv for hendes Klumpfod. Og naar jeg saa tænker paa, at det var mig, der vilde moralisere for Assessor Tofte! Ja vi er allesammen gale. Skrupgale! Og de fleste af os er endda ganske uheldbrede.

Jeg fik en Bekræftelse paa denne Menings Rigtighed i Morges, da jeg læste min Avis. Jeg saa' de forskellige Artikler flygtigt igennem; men der var ingen Ting i dem, der fængslede mig. Selv Overskriften »Sensationelt Selvmord« vakte ikke min Interesse paa denne Aarstid, hvor Selvmordene hører til Dagens Orden hertilands. Først da jeg ved at lade Blikket løbe ned igennem den alenlange Artikel stødte paa Arkitekt Ishøjs Navn, spærrede jeg Øjnene op. En uhyggelig

Anelse fór igennem mig, og jeg læste med tilbageholdt Aandedræt.

Sandelig! Den unge Mand havde aflivet sig i en Baad udenfor Bækkelund, idet han — »af Fortvivlelse over en forsmaaet Kærlighed«, som der stod — havde affyret en Revolver mod sit Hoved. Paa moderne journalistisk Vis var den hele Begivenhed afmalet i dens mindste Enkeltheder. Efter at han i flere Dage havde gaaet ualmindelig tavs og indesluttet omkring, uden at ville spise eller deltage i de Andres Selskab, var han — fortaltes der — sammen med et Par unge Venner taget ud til en lille Ø, Kalvø, og havde her paa en aaben Plads i Skoven (rimeligvis den samme, hvor vi hin Dag festede) fejret et Orgie, som han selv havde kaldt sin »Dødsmesse«. Her havde han sat sig en Krans af Vandranunkler paa Hovedet, og da de senere kom ned til Stranden, var han sprungen alene i Baaden under Paaskud af at have endnu en hvid Blomst at plukke. Da han var kommen en halv Snes Alen fra Land, havde han trukket en Revolver frem, og før Vennerne

paa Stranden kunde forhindre det, havde han med Udraabet: »Tilgiv mig, Kammerater — jeg kan ikke andet!« fyret Revolveren af mod sin Tinding. Forøvrigt var Skuddet saa klodset rettet, at han først døde flere Timer efter. — »Saa brat endte denne unge Mands saa korte men forjættelsesrige Liv,« sluttede den taarekvalte Referent.

Ja vel! Hvordan skulde det ellers ende? Naar man daglig spiller Komedie med allehaande Lidenskaber og ved enhver Lejlighed draperer sig med Tragediens Heltekappe, maa man sikkert tilsidst selv tro paa, at man er en Helt, og føle sig overbevist om, at man af Skæbnen er bestemt til at lide dennes højtragiske Endeligt. Saa snart et Pigebarn vender En Ryggen, griber man derfor — fortrolig med sin Rolle — straks til Mordvaabnet og stiller sig i Positur som en Skuespiller, der er sikker paa Galleriets Bifald. Det er det, der hedder, at de store Følelsers Tid er vendt tilbage. Ha, ha!

O, disse Renaissance-Mennesker! Denne Katzenjammer - Forherligelse! Hvor er den

ynkelig! Og hvor er den i det hele latterlig og uværdig, denne vor lyriske Maskerade med en svunden Tids efterladte Garderobe. Hvor er den flau og pjaltet, denne evindelige Snak om de »store« Tider, der paany skal oprinde. Altid denne længselsfulde Tilbageskuen, denne kvindagtige Smægten efter det Svundne; aldrig en dristig Klippen-over, en frisk Nybegyndelse, en frejdig Stirren-frem efter nyt Land. — Stille! Jeg har ingen Ret til at være kæphøj. Men jeg har nu ikke mindste Tillid til disse »Genfødelser«. Jeg troer ikke det bitterste paa, at Historien saaledes gentager sig selv. Vorherre er saamænd ikke af dem, der gør en Dumhed to Gange.

Nej, Dr. Levin har Ret. For hver Dag forstaar jeg bedre denne blege Mand med den skyggeagtige Haand. Jeg begynder at tro paa en sandere Lykke, en værdigere Glæde, . . . at ane Nydelsen ved det Sjælens uberørte Planteliv, hvorom han talte. Dette skal være mit Haab, og paa det vil jeg bygge.

Udkommet er af

HENRIK PONTOPPIDAN:

FRA HYTTERNE. Landsbybilleder.

SKYER. Fortællinger fra Provisoriernes Dage.

KRØNIKER.

MULD. Et Tidsbillede.

DET FORJÆTTEDE LAND. Et Tidsbillede.

SMAA ROMANER.
